

VINERI • 19 NOIEMBRIE 2004 • ANUL LIV NR. 47

FOAIA românească

FONDAT ÎN 1951

70 FORME

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

După 40 de ani

Binefaceri pentru copiii din Bedeu

Românii bihoreni au comemorat împreună la Leta Mare

CALENDAR ORTODOX

22 noiembrie, luni – Sf. Ap. Filimon, Onisim și Arhip; Sf. Mc. Cecilia.
23 noiembrie, marți – † Cuv. Antonie de la Iezerul-Vâlcea. Sf. Ierarhi Amfilohie și Grigorie; Cv. Sisinie Mărturisitorul. (Dezlegarea la pește).
24 noiembrie, miercuri – Sf. Mc. Clement, Episcopul Romei și Petru Alexandrei.
25 noiembrie, joi – † Sf. Mare Mc. Ecaterina și Sf. Mare Mc. Mercurie. (Odovania Praznicului Intrării în Biserică a Maicii Domnului). (Dezlegarea la pește).
26 noiembrie, vineri – Cuv. Alipie Stălpnicul; Cuv. Stelian Paflagonul.
27 noiembrie, sâmbătă – Sf. Mare Mc. Iacob Persul; Cuv. Natanail; Sf. Onufrie. (Dezlegarea la pește).
28 noiembrie, duminică – Cuv. Mc. Ștefan cel Nou; Sf. Mc. Irinarh. (Dezlegare la pește). Duminica a XXX-a după Rusalii. (Dregătorul bogat – Păzirea poruncilor).

Proverbul săptămânii

„Ochiul trupului vede bine, dar cel al dracului și mai bine” – arată puterea banului, numit în popor și „ochiul dracului”

(„Proverbele Românilor”, Iuliu A. Zanne, vol. I, Editura Scara, București, 2004)

AGENDĂ

22 noiembrie

1869 – s-au deschis cursurile *Facultății de Medicină* din București.

1963 – *John Fitzgerald Kennedy*, al 35-lea președinte al Statelor Unite ale Americii, a fost asasinat la Dallas.

23 noiembrie

1976 – a încetat din viață scriitorul francez *André Malraux*.

1997 – *România și Ungaria* au fost admise în Consiliul Uniunii Europene ca membre cu drepturi și obligații depline în domeniul educației, instruirii și tineretului.

24 noiembrie

1827 – Jean Francois Champollion a descoperit „cheia” de descifrare a hieroglifelor egiptene.

1920 – a murit poetul *Alexandru Macedonski*.

1927 – s-a stins din viață *I.C. Brătianu*, unul din făuritorii României Mari.

1972 – a murit inventatorul și inginerul *Henri Coandă*.

25 noiembrie

1763 – a murit *abatele Prevost*, scriitor și jurnalist francez, cunoscut pentru romanul „*Manon Lescaut*”.

1863 – s-a născut savantul, medicul și bacteriologul *Ion Cantacuzino*.

26 noiembrie

1826 – s-a născut, în comuna bihoreană Aușeu, *Alexandru Roman*, ctitorul celei mai vechi catedre universitare românești (din Pesta) și un mare luptător pentru drepturi naționale, al Bihorului.

1912 – s-a născut *Eugen Ionescu* (Eugene Ionesco), dramaturg francez de origine română.

27 noiembrie

1867 – s-a născut *Grigore Antipa*, biolog, oceanolog și zoolog.

1972 – a murit *Victor Eftimiu*, poet, prozator, dramaturg și publicist român.

1980 – s-a stins din viață, la Micherechi, povestitorul *Vasile Gurzău*.

28 noiembrie

1850 – a murit *Constantin Diaconovici-Loga*, pedagog iluminist bănățean.

1885 – s-a născut, la Târlășiu, *Liviu Rebreanu*, mare scriitor, fondatorul romanului românesc modern.

Budapesta

Dansul și muzica românilor

Casa Tradițiilor din Budapesta va vernisa vineri, 19 noiembrie, o expoziție de fotografii despre dansul și muzica populară a românilor din Ungaria. Manifestarea va începe la ora 17.00 cu vernisajul expoziției, pentru ca de la ora 19.00, să se desfășoare un program de gală unde își vor da concursul echipele de dansuri populare românești din Aletea și Micherechi. Serata se va încheia cu un joc. Expoziția de fotografii, la reușita căreia a contribuit și Editura NOI cu material fotografic, poate fi vizitată până în data de 13 decembrie 2004. - va -

Arad – Giula

„Străngerile de mână” continuă

Manifestările intitulate „Străngerile de mână” urmează să continue la Arad vineri, pe data de 19 noiembrie. O delegație de 50 de persoane va pleca din Giula spre Arad, pentru a continua discuțiile începute la Giula, în data de 7 noiembrie. La ora 10 delegația giulanilor va fi primită la

Primăria Aradului, după care va urma o vizită la „Parcul reconcilierii”. În urma acestei vizite, se va merge la Teatrul „Ioan Slavici” pentru a viziona un spectacol bilingv. Programul zilei va fi încheiat cu o vizită la „Teatrul Vechi”, unde vor evolua pe scenă elevii Liceului de Artă. -toma-

Zánka

Conferință despre învățământul naționalităților

În zilele de 11–12 noiembrie, la Zánka, a avut loc o conferință la care s-au discutat problemele privitoare la învățământul minoritar, atât la nivelul școlar cât și la cel preșcolar. Un accent deosebit s-a pus pe noul tip de bacalaureat, în două trepte, care pune în fața elevilor și a profesorilor probleme noi.

La această conferință a participat și *Maria Gurzău Czeglédi*, directorul Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu” din Giula, alături de câteva profesoare. În numărul următor veți putea citi un amplu interviu realizat cu directoarea școlii românești din care veți putea afla informații noi și utile despre bacalaureatul din 2005. T.I.

Foaia românească
poate fi citită și pe Internet
www.foaia.hu

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Amintirile plăcute ale promoției 1960–64
(Foto: din arhiva profesoarei Maria Sarca Zombai)

Darvaș

Ședință în deplasare

Joi, 25 noiembrie, Președintele Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria își va ține ședința ordinară, în deplasare la Darvaș. La această convorbire, reprezentanții AȚRU vor discuta două puncte de pe ordinea de zi, și anume, probleme de actualitate, ca de exemplu modificarea Legii pentru Minorități, respectiv vor decide asupra propunerilor pentru distincția „Pentru Românii din Ungaria”. - rip -

Micherechi

Renovări la Casa de cultură

La propunerea Oficiului pentru Minorități, *Szabó Vilmos*, secretar de stat la Cancelaria Primului Ministru a decis recent despre subvenții bugetare cu scopul sprijinirii unor sarcini culturale de naționalitate. Astfel, pentru comuna Micherechi se asigură 1 milion 800 de mii de forinți. Din acești bani, Primăria din loc va putea cumpăra materialele necesare pentru schimbarea acoperișului Casei de cultură din satul românesc. -fr-

Românii bihoreni au comemorat împreună la Leta Mare

Vinerea trecută, 12 noiembrie, a fost o zi de sărbătoare pentru românii din Leta Mare. Asociația Culturală a Românilor din această localitate bihoreană, membră a Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, a organizat și anul acesta tradiționala manifestare „Ziua Irinyi-Vulcan”. Această sărbătoare se desfășoară în amintirea a trei personalități românești, numele cărora s-a înscris în istoria localității. Preotul greco-catolic Iustin Popfiu a slujit ani de-a rândul la Leta, fapt pentru care credincioșii îl cinstesc, în fiecare an, depunând coroane la mormântul părintelui. Scriitorul Iosif Vulcan, întemeietorul revistei „Familia” și-a petrecut câțiva ani din copilărie la Leta, în cinstea căruia Asociația română a dezvelit o placă comemorativă în centrul orașului. De mama lui Iosif Vulcan, Victoria Irinyi-Vulcan, locuitorii își amintesc în grădina amenajată pentru mormântul ei și al familiei Irinyi.

Precum este tradițională organizarea serbării comemorative, și programul este același în fiecare an. Membrii asociației îngrijesc legăturile frățestre cu localitățile Holod și Secueni din România, care sunt reprezentate, de fiecare dată, de primarii și consilierii acestora, dar

participă și sprijină comunitatea și Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Național din Oradea, Aurel Chiriac, directorul Muzeului Țării Crișurilor și Ioan Moldovan, redactorul șef al revistei „Familia” din Oradea.

Programul a început la Primăria orașului, cu salutul președintelui Asociației, Gavril Crișan, care a vorbit despre însemnătatea comemorării în viața românilor din Leta Mare. Salutând participanții, a vorbit cu regret despre stingerea din viață a preotului ortodox, Alexandru Igna din Holod, care a găsit legăturile lui Iosif Vulcan cu Leta Mare și a cercetat românii de aici. Tot aici s-a remarcat și sprijinul moral al regretatului Viorel Horj, directorul Direcției pentru Cultură din Oradea, în amintirea căuia participanții au ținut un moment

de reculegere. În urma acestuia, oaspeții din România, conducerea Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria și reprezentanții Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, ai Primăriei și Asociației Românilor din Leta Mare au depus coroane de flori la mormântul preotului Iustin Popfiu, la placa memorială Iosif Vulcan și la mormântul Victoriei Irinyi. În cadrul evenimentului s-au rostit cuvântări și de directorul Aurel Chiriac și de redactorul șef Ioan Moldovan, care au făcut o invitație audienței pentru anul viitor, la Oradea, unde se va sărbători 140 de ani de la înființarea revistei „Familia” la Pesta.

„Ziua Irinyi-Vulcan” a luat sfârșit cu o masă comună, oferită de Asociația Culturală a Românilor din Leta Mare.

Rita Pățcaș

„Minoritatea românească din Ungaria face parte din spațiul cultural românesc”

Seara din 12 noiembrie a oferit publicului giulan o nouă lansare de carte românească. La sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria a fost prezentată cartea „Lecturi identitare. Români din Ungaria” a cercetătoarelor Rodica Raliade și Mihaela Nubert Chețan. Specialiste din București au cercetat ani de-a rândul tradițiile, obiceiurile românilor din Ungaria și cu sprijinul Fundației Naționale pentru Românii de Pretutindeni au reușit să vadă în formă editată rezultatele acestor cercetări. Fundația bucureșteană a fost reprezentată la serata din Giula de vicepreședinta Daniela Șoroș, iar Institutul Cultural Român și Ambasada de la Budapesta de doamna Gabriela Matei.

Rodica Raliade: – În urma unui acord între Academia Maghiară și Academia Română, deci în cadrul unui schimb interacademic, au debutat aceste cercetări în anul 2000 când, practic, pot să spun că nu știam nimic despre comunitatea românilor din Ungaria. Informațiile mele se rezumau la cele aflate de la colegii din Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”, care făcuseră cercetări începând din anul 1969. Vă dați seama, că aceste cercetări deja nu mai erau actuale, își pierduseră actualitatea. Interveniseră multe schimbări și eram dornici să vedem care sunt noutățile, în ce constă această schimbare, această manifestare a identitarului cultural în spațiul Bazinului Crișurilor.

– Ce v-a surprins în această muncă desfășurată aici la noi?

Mihaela Nubert Chețan: – N-aș putea spune că m-a surprins în mod deosebit ceva. Am remarcat faptul, că toți interlocutorii noștri au dorit să comunice cu noi, și au dorit să-și manifeste toată dragostea și grija pe care au avut-o pentru noi, în a ne furniza toate datele pe care noi le folosim în această carte, care are o anexă destul de generoasă, așa putea spune, care le pune în valoare acele mici intervenții pe care noi le-am consemnat.

– Ușor s-au deschis oamenii, văzând că au de-a face cu cercetători din România?

R. R.: – Vreau să vă spun că prima întâlnire am avut-o cu pensionarii miche-recheni în anul 2000 și au fost extrem de mirați că au venit cercetători tocmai de la București. Au fost încântați, plăcut impresionați de prezența și interesul celor de la București. Bineînțeles că, cel puțin dumnealor, au fost

foarte deschiși, cooperanți, și datorită acestui mod de abordare am reușit să ajungem și la datele legate de păstrarea tradițiilor și mai ales – pe mine interesându-mă aspectul narațiunilor populare – am aflat, că în ce măsură se mai povestește românește. În felul acesta, prin intermediul lor, am reușit să descopăr buni povestitori, care încă, puțini, dar există.

– Cui vă adresați cu această carte?

M. N. Ch.: – Am încercat ca această carte să fie citită și consultată în primul rând de către cercetători de ambele părți ale graniței, deci de către cercetătorii de aici și cercetătorii din România, dar nu neg faptul că ne-am străduit în bună măsură ca această carte să poată fi citită și de către cei care sunt interesați de românii din Ungaria, și chiar de către ei înșiși.

R. R.: – Vreau să mai adaug, că această carte are un rezumat consistent, de treizeci de pagini, în limba engleză. Cu alte cuvinte putem spune, că această lucrare este o lucrare care poate să trezească interesul tuturor celor care studiază cultura română. Din punct de vedere cultural, minoritatea română din Ungaria face parte din spațiul cultural românesc.

– A ajuns deja cartea și la cititorii din România?

R. R.: – Cartea a fost lansată pe 15 iulie, la Izvorul Mureșului. Acum se face o lansare pentru cei care ne-au ajutat să scoatem cartea. Deci, se face aici la dumneavoastră, la Giula. Ea încă n-a ajuns în librării. Putem spune, putem discuta despre impactul pe care îl va avea asupra cititorilor români, abia după ce ea va fi difuzată prin librării.

(Continuare în pag. a 5-a)

55 de ani de la înființarea Liceului „N. Bălcescu”

Cu prilejul aniversării a 55 de ani de la înființarea Liceului cu Limba de Predare Română din Giula, direcțiunea acestei instituții îi invită cu mult drag și cu aleasă stimă pe toți foștii profesori și absolvenți ai școlii la „ÎNTÂLNIREA PROMOȚIILOR” care va avea loc la Liceul, Școala Generală și Căminul de Elevi „N. Bălcescu” (Giula, piața Liceum nr. 2) în ziua de sâmbătă, 20 noiembrie 2004

Autogovernările minorităților în pericol

În baza actualelor Legi electorale, în Ungaria nu se vor mai putea organiza alegeri pentru formarea autogovernărilor minorităților. În caz că Parlamentul nu va modifica Legea naționalităților, sistemul de autogovernare al minorităților se va desființa – au accentuat participanții conferinței de presă din ziua de 11 noiembrie, convocată la Budapesta.

Președinții autogovernărilor minoritare s-au întâlnit cu ziariștii, după ce partidele parlamentare tot amână modificarea legilor în discuție. Mai nou, partidul de opoziție, Fidesz și-a schimbat poziția anterioară și nu mai este de acord, printre altele, cu introducerea acelei liste electorale care ar permite – după părerea partidelor de guvernare – ca autogovernările minorităților să fie alese de însași membrii comunității de naționalitate. Reprezentanții autogovernărilor deplâng că nu dispun de informații coerente despre motivele schimbării de poziție, nefiind consultați de Fidesz despre aceste probleme. După *Otto Heinek*, președintele Auto-

vernării pe Țară a Germanilor din Ungaria, tot mai multe semne demonstrează că Ungaria ar fi deviat de pe acel făgaș care a caracterizat politica minoritară a țării în anii '90, declarată model în fața structurilor Uniunii Europene. *Ian Fuzik*, președintele Autogovernării pe Țară a Slovacylor a vorbit despre restricțiile bugetare din anul următor, care vor pune în situații dificile organizațiile și instituțiile naționalităților. Președintele Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria a pomenit despre faptul că în Ungaria este deseori criticată politica față de minorități a țărilor vecine, în timp ce România – a exemplificat *Traian Cresta* – a reușit să rezolve problema reprezentanței naționalităților în Parlament, iar dacă în Ungaria minoritățile ar avea deputat în Adunarea Națională, acum nu ar putea fi blocată modificarea Legii minorităților. *Traian Cresta* a mai spus că dintre cele 18 autogovernări numite românești în Budapesta doar 4 sunt formate din deputați români.

La o întrebare a ziariștilor privitoare la eventualul sprijin politic pe care naționalitățile din Ungaria l-ar putea primi de la țările lor mamă, președinții autogovernărilor au declarat că în primul rând de la partidele parlamentare din Ungaria așteaptă rezolvarea situației. *Otto Heinek* a considerat o problemă de mare răspundere dacă o organizație de naționalitate decide să ceară ajutor din afară. După *Traian Cresta*, problema este nuanțată și prin faptul că România nu a adoptat încă legea naționalităților, iar în opinia politică românească problemele autonomiei culturale a minorităților sunt concepute cu totul altfel decât în Ungaria.

La conferința de presă s-a comunicat că, la 29 noiembrie 2004, reprezentanții pe țară ai minorităților se vor întâlni cu președintele Ungariei. Conducătorii autogovernărilor vor cere de la *Mádl Ferenc* să sprijine cauza naționalităților și să convingă partidele parlamentare să nu pericliteze viitorul sistemului de autogovernări minoritare. -stf-

Carte cu lista numelor de botez la minorități

La Oficiul pentru Minorități Naționale și Etnice din Ungaria a fost prezentată marți, 16 noiembrie, în cadrul unei conferințe de presă, o nouă carte cuprinzând listele prenumelor de naționalitate. Cartea apărută la Editura Sprinter conține și lista prenumelor românești. Aceasta a fost elaborată de lingvista *dr. Ana Borbély*, fiind aprobată de către Auto-

governarea pe Țară a Românilor din Ungaria.

Conform legilor în vigoare, la înregistrarea oficială a numelor de botez a copiilor din rândul comunității de naționalitate, părinții vor putea cere, iar primăriile vor avea obligația, să introducă în actele oficiale numele caracteristic pentru comunitatea de naționalitate, precum să le și scrie în limba

minorității. Cartea va ajunge la toate primăriile din comunele cu populație românească. Oficiul pentru Minorități se angajează să ofere și alte informații sau ajutor primăriilor și persoanelor de naționalitate care întâmpină vreo greutate în procedura administrativă legată de scrierea prenumelor de naționalitate.

-fr-

Zilele județului Bihor

În perioada 19-22 noiembrie se va organiza festivalul numit „Zilele județului Bihor”, un program de mare anvergură, având în vedere faptul că cei interesați pot participa la diferite programe ce se vor desfășura în mai multe localități din județul Bihor. În cadrul acestui festival, pe data de 19 noiembrie, la Casa Meșteșugarilor din Debrețin va avea loc o expoziție de artă populară românească din Bihor unde vor fi expuse și icoane pe sticlă românești din Transilvania.

Dar se trece și dincolo de graniță. La Oradea se va organiza, la Muzeul Țării Crișurilor, o expoziție despre arta bihoreană, iar la Secuieni va avea loc o întâlnire de coruri, la care va participa și corul mixt „Armonia” din Apatuș.

-t-

Vot românesc la Budapesta și Seghedin

Ambasada României de la Budapesta și Consulatul General al României de la Seghedin aduc la cunoștința cetățenilor români că, duminică, 28 noiembrie 2004, cu ocazia desfășurării alegerilor generale parlamentare și prezidențiale din România, se vor organiza și vor funcționa secții de votare la sediul Ambasadei României din Budapesta (1146 Budapest, Str. Thököly nr. 72, tel.: 06-1/384-0271) și la sediul Consulatului General al României din Seghedin (6720 Szeged, Str. Kelemen László nr. 5, tel.: 06-62/424-430), unde cetățenii români majori, cu drept de vot, domiciliați în Ungaria sau aflați temporar pe teritoriul Ungariei își vor putea exercita acest drept.

Cele două secții de votare vor fi deschise în ziua de duminică, 28 noiembrie 2004, între orele 7.00 – 21.00 (ora Ungariei).

Persoanele interesate vor vota pe baza **pașaportului românesc valabil** și vor semna o declarație pe propria răspundere, din care să rezulte că nu și-au exercitat sau nu își exercită dreptul la vot în aceeași zi pe baza altui act de identitate.

În cazul în care nu mai sunt în posesia unor pașapoarte valabile, respectiv valabilitatea pașapoartelor este expirată sau acestea sunt pierdute, furate ori deteriorate, cetățenii români vor putea vota numai pe baza unui **titlu de călătorie românesc valabil**, eliberat de o misiune diplomatică sau de un oficiu consular român din străinătate.

Persoanele care nu dețin un **pașaport sau un titlu de călătorie românesc valabil nu pot participa la procedura de votare**.

Pentru orice neclarități sau informații suplimentare, puteți contacta telefonic numerele indicate mai sus ale Ambasadei și Consulatului.

Întâlnirea jurnaliștilor români la București

În data de 15 noiembrie, la Hotelul Marriott din București, a avut loc întâlnirea jurnaliștilor români din țările vecine României, din Republica Moldova, Ucraina, Serbia și Bulgaria. S-au discutat mai ales problemele cu care se confruntă presa în limba română din aceste țări, precum și în Ungaria. „În mod cert, jurnaliștii din țările de lângă noi știu mai multe despre ceea ce facem noi aici, mult mai multe decât știm noi despre ceea ce fac ei. Ei sunt cu recep-

torul deschis către presa din România, ne urmăresc în special pe Internet, știu care sunt problemele cu care ne confruntăm noi, dar noi nu știm aproape nimic despre problemele lor cotidiene, nici măcar despre problemele de zi cu zi cu care se confruntă corespondenții unora dintre casele de presă din România, ca să nu mai vorbim de jurnaliștii care editează publicații acolo în limba română; nu știm aproape nimic despre ei. Problema este ce facem noi, jurnaliștii din România, pentru a fi și noi cu receptoarele deschise către colegii noștri de acolo” a afirmat *Sorin Roșca Stănescu*, directorul general al Grupului de Presă ZIUA, organizatorul manifestării. Șeful Departamentului pentru Românii de Pretutindeni, secretar de stat *Titus Corlățean*, a făcut radiografia situației pe alocuri dramatică a presei de limba română din jurul granițelor și stadiul sprijinului Guvernului pentru comunitățile românești.

(RGN Press)

De la Marea Neagră la Budapesta

„Peninsula Tomitană” este titlul următoarei manifestări culturale, care se va desfășura la 30 noiembrie, la Institutul Cultural Român de la Budapesta. În cadrul acesteia artiștii români de la

Marea Neagră se vor prezenta cu grafică, gravură, fotografie și cartoline.

Programul cultural de pe strada Izsó nr. 5, va începe la ora 18.00.

R.P.

**Încheierea ediției:
marți, ora 18.00**

Universitatea din Oradea printre românii din Ungaria

Universitatea din Oradea în acest an aniversează 40 de ani de învățământ istoric și geografic, precum și de educație fizică și sport. Cu acest prilej, între 11-13 noiembrie, în cadrul Facultății de Istorie-Geografie, Departamentul de Geografie, Turism și Amenajarea Teritoriului, s-a organizat simpozionul intitulat „Istoria între național și universal – Geografia în pragul mileniului III”. În programul manifestării de trei zile a fost introdusă și aplicația de teren în arealul transfrontalier româno-maghiar, adică vizitarea comunității românești din Ungaria.

La vizita din 13 noiembrie, delegația Universității din Oradea, rectorul Teodor Traian Maghiar, colegii săi și în jur de 80 de participanți la aniversare, au întâlnit și reprezentanții a trei instituții românești din Giula. Delegația Universității, însoțită de Călin Fabian, ambasadorul României la Budapesta a vizitat, prima dată, Catedrala Sfântul Nicolae, unde s-a întâlnit cu Prea Sfințitul Episcop Sofronie. În urma convorbirilor cu episcopul Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, oaspeții orădeni au făcut cunoștință cu Cen-

Fabian și-au exprimat opiniile despre această întâlnire româno-română. În cuvintele sale, domnul ambasador a felicitat colaborarea nou-întemeiată:

– Sunt fericit să asist astăzi la ceremonia semnării acestui document, pentru că el vine să adauge o contribuție la acest dialog între România ca stat și comunitatea românilor din Ungaria. Poate că gestul cel mai direct și cel mai pragmatic al statului-mamă este acela de alocare de fonduri pentru diverse scopuri, învățământ, centru cultural, refacerea unor biserici etc. Gesturile de tipul

Vizita delegației orădene la Catedrala Sf. Nicolae

trul de Documentare și Informare al ATRU. Aici, în urma prezentării instituției de către directoarea Eva Ruja Bánya, rectorul Teodor Traian Maghiar a înmănat oficial o donație de carte din partea Universității din Oradea, accentuând că „această donație timidă este doar un început pentru o colaborare strânsă”. Următoarea instituție a fost Liceul „Nicolae Bălcescu”, unde urma să se semneze acordul de colaborare dintre Universitatea din Oradea și Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. În sala festivă a Centrului Cultural Român, oaspeții au fost salutați de Traian Cresta, iar rectorul Teodor Traian Maghiar și ambasadorul Călin

celui care se derulează astăzi mi se par mult mai importante. Mai importante pentru că ele sunt de foarte lungă durată. Ele deschid o nouă cale de comunicare. Ceea ce numim integrare europeană înseamnă un proces foarte elaborat și nu simplu pentru societatea care se angajează la așa ceva. Eu văd în ceea ce se derulează astăzi un asemenea pas către ceea ce numim integrare europeană, pentru că unind două instituții de o parte și de alta a unei frontiere, gestul se traduce în cooperare regională sau transfrontalieră. Mi se pare foarte important, pentru că se leagă un acord între două instituții care doresc să se cunoască reciproc. Beneficiul este reciproc.

(Continuare în pag. a 10-a)

„Minoritatea românească din Ungaria face parte din spațiul cultural românesc”

(Urmare din pag. a 3-a)

– Probabil ați umblat în mai multe comunități românești din afara României. Care sunt experiențele dumneavoastră adunate acolo? În ce diferă și în ce se aseamănă aceste comunități?

M. N. Ch.: – Comunitățile, în primul rând, diferă prin faptul, că ele au trăit istorii și politici diferite. De asemenea, aspectele economico-sociale sunt diferite. Aveam situații diferite pentru românii de la sudul Dunării din Bulgaria. În aceeași măsură putem să vorbim de situația diferită a comunității românești din Serbia sau a românilor din Ungaria. Însă ceea ce este important este faptul că fiecare dintre aceste comunități au încercat să-și păstreze specificul local al tradițiilor și obiceiurilor locale românești.

– În oglinda acestor cercetări, cum considerați, peste 20-30 de ani va exista încă comunitate românească în Ungaria?

M. N. Ch.: – Asta depinde numai de dumneavoastră.

R. R.: – Nu numai. Depinde de foarte mulți factori, factori care uneori sunt independenți de voință și opțiunea dumneavoastră personală. Sunt acești factori economici, sociali care vor dicta, pur și simplu, asumarea identității.

– Când mai veniți la cercetări în Ungaria? Ce planuri de viitor aveți?

R. R.: – Cercetarea noastră continuă la Budapesta, unde este vorba despre o comunitate extrem de dinamică, pentru că în afară de românii născuți în Ungaria, la Budapesta numărul celor care vin să lucreze sezonier, sau chiar se stabilesc în capitala Ungariei – mă refer la cetățenii români – este din ce în ce mai mare. Ei își aduc propria cultură, experiența culturală și impun un anumit comportament cultural. Care vor fi schimbările, în ce măsură vor putea ei influența cultura românească din spațiul ungar, rămâne de văzut.

❖ ❖ ❖

Despre Fundația Națională pentru Românii de Pretutindeni și Agenția de Presă „Romanian Global News” (RGN-Press) am stat de vorbă cu doamna Daniela Șoroș, care la serata de la Giula a și prezentat publicului pagina de internet, care oferă informații despre românii aflați în diferite colțuri ale lumii.

D. Ș.: – Fundația Națională pentru Românii de Pretutindeni s-a înființat în 1999 ca o inițiativă privată. Este o societate, o asociație nonguvernamentală care și-a propus să ajute românii din jurul României și românii de pretutindeni, ca ei să-și păstreze identitatea cul-

pentru Românii de Pretutindeni, prin care și opinia publică din România se poate informa despre comunitățile românești din afara României, precum și despre diaspora românească.

D. Ș.: – Am considerat necesar la un moment dat, și acest moment s-a întâm-

turală, identitatea etnică și cea religioasă. Am desfășurat mai multe proiecte, printre care se numără și această colecție de cărți dintre care am adus în fața dumneavoastră ultimul număr. Colecția se cheamă „Românii de lângă noi”, iar cartea pe care am prezentat-o în această seară „Lecturi identitare. Români din Ungaria” am considerat-o extrem de utilă atât pentru cercetători sau publicul de specialitate, cât și pentru publicul larg atât din Ungaria, cât și din România. Fundația noastră are parteneriate cu mai multe asociații românești din lume, are birouri în America și Canada, în Europa și în Australia.

– Ne-ați amintit la această serată că timp de cinci ani ați trăit în Canada. Experiențele adunate acolo vă ajută în munca desfășurată, astăzi, în cadrul fundației?

D. Ș.: Absolut. Experiența pe care ți-o dă o țară, precum Canada, este inestimabilă. Am dorit să împărtășesc din această experiență în cadrul fundației și vreau să vă spun că mentalitatea, cu care vii dintr-o țară precum Canada, diferă. Eu am plecat în Canada în momentul în care îmi formam personalitatea. Sunt o persoană deschisă, sunt o persoană de sinceră, sunt o persoană extrem de responsabilă. Îmi iau munca în serios, ceea ce de multe ori nu corespunde cu stilul est european.

– Fundația dumneavoastră a înființat o Agenție de Presă

plat în luna mai, când am inițiat acest proiect și l-am și demarat. Este un proiect la care ne gândeam de mai mult timp, dar nu am găsit resursele materiale pentru a-l demara. Într-adevăr, societatea românească duce lipsă de informații despre românii din jurul României și despre românii din diasporă și de aceea ne-am gândit că acest canal de comunicare pe care îl oferă internetul, este un mijloc de a aduna în timp real și în timp util informații despre toți românii care se află fie în comunitățile din jurul României, adică autohtoni, fie emigranți.

– În munca cotidiană înfrunțați greutăți?

D. Ș.: – Bineînțeles. Greutățile vin din faptul că, legat de fundație, partea de voluntariat încă nu este foarte bine înțeleasă în societatea românească și asta datorită lipsurilor economice pe care le resimt studenții. În momentul în care cerem voluntariat pe anumite proiecte, constatăm că nu este foarte multă lume dornică să voluntarieze. Dar, colegii cu care lucrez în agenție au înțeles. Li se pare un lucru extrem de interesant ceea ce fac. Faptul că pot să aibă contacte cu românii din Papua-Noua Guinee până cu românii din Brazilia, America, Australia, pentru ei este ceva extrem de incitant și extrem de interesant, și pentru asta, câteodată, partea materială este dată uitării.

A. Bauer

În al treilea rând, Duhul Sfânt îl glorifică pe Isus prin faptul că reproduce caracterul Său în cei credincioși. El realizează acest lucru în trei moduri: în primul rând, conducându-i pe creștini spre mai mari biruințe asupra lor înșiși și asupra păcatului; în al doilea rând, mijlocind pentru ei în rugăciune și învățându-i cum să se roage iar în al treilea rând, descoperindu-le voia lui Dumnezeu cu privire la viețile lor și dându-le putere să o împlinescă. Toate aceste lucrări împreună produc „roada Duhului”, care este viața lui Cristos în noi. Apostolul Pavel vorbește despre roada Duhului în Epistola către Galateni 5:22-23, unde spune că: „*Roadă Duhului, dimpotrivă, este: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credincioșia, blândețea, înfrânarea poftelor.*”

Aceste virtuți au fost prezente în cel mai înalt grad în Cristos și, de asemenea, trebuie să fie în toți creștinii, potrivit învățaturii lui Pavel. Teologii care interpretează Sfintele Scripturi au observat importanța faptului că roada Duhului se referă la o singură roadă (singular), nu la mai multe (plural). „*Roadă Duhului*” trebuie să fie prezentă în întregime în toți creștinii. Acest lucru nu este valabil și în cazul „*darurilor Duhului*”, pe care le voi analiza pe larg în partea a patra și ultima din acest volum. În Scripturi, ni se spune că Duhul Sfânt împarte daruri fiecărui creștin după cum El dorește (1 Cor. 12:11). Astfel, unul poate fi învățător, un altul păstor, altul evanghelist, iar altul administrator. În contrast cu darurile, fiecare creștin în parte trebuie să aibă roada Duhului în întregime.

Dragostea

Dragostea se află în capul listei, pe bună dreptate. „*Dumnezeu este dragoste*” (1 Ioan 4:8) și, ca atare, cea mai mare dintre toate virtuțile creștine este dragostea (1 Cor. 13:13). Dragostea divină conferă acestei virtuți caracterul ei; căci dragostea lui Dumnezeu este: nemerită (Rom. 5:8), mare (Efes. 2:4), transformatoare (Rom. 5:3-5) și neschimbătoare (Rom. 8:35-39). Dragostea lui Dumnezeu L-a trimis pe Cristos să moară pentru păcatele noastre. Așadar, deoarece Duhul lui Cristos se află în creștini, trebuie să dovedim o dragoste mare, transformatoare, jertfitoare și nemerită atât față

Duhul Sfânt reproduce caracterul lui Cristos

de ceilalți creștini, cât și față de lume. Numai datorită acestui fel de dragoste lumea poate să vadă cum creștinii sunt într-adevăr urmașii lui Cristos (Ioan 13:35).

Bucuria

Bucuria este virtutea din viața creștină care corespunde fericirii din lume. La prima vedere, bucuria și fericirea par sinonime. Dar fericirea depinde de circumstanțe – când anumite circumstanțe favorabile dispar, dispare și fericirea o dată cu ele – în timp ce bucuria nu depinde de circumstanțe. Bucuria se bazează pe cunoașterea a ceea ce este Dumnezeu și a ceea ce a făcut El pentru noi în Cristos. Când vorbea cu ucenicii Săi despre bucurie, chiar înainte de a fi arestat și răstignit, Isus a spus: „*V-am spus aceste lucruri pentru ca bucuria Mea să rămână în voi și bucuria voastră să fie deplină*” (Ioan 15:11). „*Aceste lucruri*” se referă la învățăturile din Ioan 14-15 și poate, de asemenea, la Ioan 16, de vreme ce Isus repetă aceste cuvinte despre bucurie mai târziu, în Ioan 17:13. Creștinii pot să se bucure și în mijlocul suferințelor, persecuțiilor sau a altor necazuri deoarece cunosc lucrurile pe care Dumnezeu le-a făcut în locul lor.

Pacea

Pacea este darul lui Dumnezeu pentru rasa umană, realizat de El la crucea lui Cristos. Înainte de cruce, noi eram în război cu Dumnezeu. Acum, deoarece Dumnezeu a făcut pace cu noi, trebuie să arătăm rezultatele acestei păci în toate circumstanțele vieții, prin ceea ce am putea numi „*pacea minții*” (compară cu Filip 4:6-7). Pacea trebuie să domnească în casă (1 Cor. 7:12-16), între evrei și neamuri (Efes. 2:14-17), în Biserică (Efes. 4:3, Col. 3:15) și în relațiile credinciosului cu oricine altcineva (Evr. 12:14).

Răbdarea

Răbdarea înseamnă a-i suporta pe alții, chiar și atunci când te supără cumplit. Dumnezeu este exemplul suprem de răbdare în relație cu un popor veșnic răzvrătit. Acest fapt ne oferă motivul pentru care noi

ar trebui să ne întoarcem la Dumnezeu și să nu mai păcătuim (Ioel 2:13, 2 Pet. 3:9).

Bunătatea

Bunătatea este atitudinea pe care o are Dumnezeu în relație cu oamenii. Dumnezeu are dreptul să pretindă ca noi toți să ne conformăm imediat și totalmente voii Lui și, dacă dorește, poate să fie destul de aspru cu noi, dacă refuzăm acest lucru. Dar El nu este aspru. Dumnezeu se comportă cu noi așa cum se poartă un părinte bun cu copilul lui, pe care îl învață (Osea 11:4). Acesta trebuie să fie modelul nostru. Dacă trebuie să arate bunătate, creștinii trebuie să facă acest lucru față de ceilalți oameni, așa cum și Dumnezeu și-a arătat bunătatea față de ei (Gal. 6:1-2).

Facerea de bine

Facerea de bine este asemănătoare bunătății, dar se referă de cele mai multe ori la situațiile în care cel ce are parte de ea nu merită nimic. Facerea de bine este strâns legată de generozitate.

Credincioșia

Credincioșia înseamnă fidelitatea sau calitatea de a fi demn de încredere. Aici este vorba despre adevăr, o parte esențială a însuși caracterul lui Dumnezeu. Slujitorii credincioși ai lui Cristos mai degrabă vor muri decât să renunțe la El sau, dacă nu discutăm la un nivel atât de înalt, mai degrabă vor suferi mari necazuri decât să-și ia cuvântul înapoi. Oamenii credincioși fac ceea ce spun că vor face. Nu vor renunța. Această imagine descrie și caracterul lui Cristos, martorul credincios (Apoc. 1:5), și al lui Dumnezeu Tatăl, care întotdeauna se comportă în acest fel față de poporul Său (1 Cor. 1:9; 10:13; 1 Tes. 5:24; Tes. 3:3).

Blândețea

Blândețea se vede cel mai bine la oamenii care știu să se stăpânească și care întotdeauna se mânie atunci când e cazul (de exemplu, împotriva păcatului), dar niciodată într-un moment nepotrivit. Aceasta a fost virtutea fundamentală a lui Moise, despre care se spune că a fost cel mai blând om care a trăit vreodată (num. 12:3).

Înfrânarea poftelor

Ultima manifestare a roadei Duhului este înfrânarea poftelor sau autocontrolul, care se referă la biruința asupra dorințelor trupesti și, prin urmare, este în strânsă legătură cu curăția, atât în ce privește mintea, cât și conduita, comportamentul. Barclay scrie că „aceasta este cea mai importantă calitate a omului care îl are pe Cristos în inimă, deoarece îl ajută și îl face în stare să trăiască și să umble în lume, fără să fie înținat de lume.”

Însă, nu trebuie să ne închipuim că, doar pentru că aceste nouă virtuți sunt aspecte ale lucrării Duhului Sfânt și pentru că Duhul Sfânt lucrează în cei credincioși, fiecare creștin le va avea în mod automat. De aceea, suntem îndemnați să umblăm „*cârmuiți de Duhul*” și să nu împlinim „*poftele firii pământești*” (Gal. 5:16). Diferența dintre un creștin roditor și unul neroditor este apropierea de Cristos și dependența conștientă de El. Isus a explicat acest adevăr prin pilda viței și a mlădițelor: „*Eu sunt adevărata viță, iar Tatăl Meu este vierul. Pe orice mlădiță, care este în Mine și n-aduce roadă, El o taie, și pe orice mlădiță care aduce roadă o curățește ca să aducă și mai multă roadă... Rămâneți în Mine și Eu voi rămâne în voi. După cum mlădița nu poate aduce roadă de la sine, dacă nu rămâne în viță, tot așa nici voi nu puteți aduce roadă, dacă nu rămâneți în Mine. Eu sunt vița, voi sunteți mlădițele. Cine rămâne în Mine și în cine rămân Eu aduce multă roadă, căci, despărțiți de mine, nu puteți face nimic*” (Ioan 15:1-2, 4-5).

Pentru a fi roditoare, mlădița care poartă fructul, trebuie să se țină de viță. Trebuie să fie o plantă vie, nu doar o bucată de lemn fără viață. În termeni duhovnicești, aceasta înseamnă că fiecare om trebuie să fie în primul rând creștin. Fără viața lui Cristos înlăuntrul lui, omul nu este în stare să producă decât roada trupului sau a firii pământești: „*preacurvia, curvia, necurăția, desfrânarea, închinarea la idoli, vrăjitoria, vrăjile, certurile, zavistiile, mâniile, neînțelegerile, dezbinările, certurile de partide, pizmele, uciderile, bețiile, îmbuibările și alte lucruri asemănătoare cu acestea*” (Gal. 5:19-21). Roada Duhului Sfânt devine posibilă atunci când viața lui Cristos, se revărsă prin Duhul lui Cristos în viața credinciosului.

De asemenea, trebuie să existe lucrarea de îngrijire. Tocmai despre acest lucru este vorba în primul verset din Ioan 15, în care Dumnezeu este numit „*vierul*”. Aceasta înseamnă că Dumnezeu are grijă de noi, punându-ne în lumina prezenței Sale, îmbunătățind pământul în care am fost plantați și având grijă ca să fim protejați de uscăciune spirituală. Dacă vrem să aducem roadă, atunci trebuie să stăm lângă Dumnezeu prin rugăciune, să ne hrănim din Cuvântul Său și să fim în comuniune cu alți creștini.

În cele din urmă, trebuie să existe și lucrarea de curățire. Aceasta poate fi neplăcută uneori, deoarece înseamnă că anumite lucruri la care ținem vor fi date la o parte din viața noastră. Câteodată, această lucrare presupune multă suferință. Totuși, curățirea se face cu un anumit scop, iar rodirea depinde în totalitate de ea. Scopul curățirii este rodirea din abundență. - *va urma* -

(Din volumul *Fundamente ale credinței creștine* de J. M. Boice)

Tineri împreună în numele lui Cristos

În seara de 6 noiembrie, tinerii Bisericii Penticostale de la Bichiș au fost invitați la Micherechi de tinerii Bisericii Penticostale nr. 1 din această localitate, tineri care s-au bucurat foarte mult că Dumnezeu l-a ajutat să se întâlnească din nou. În cadrul întâlnirii, participanții au discutat despre două probleme: Cum ar trebui să trăiască un tânăr creștin singur în lumea de azi? Cum ar trebui să trăiască un tânăr creștin în lumea de azi, având lângă el/ea o/un partener/partener? În urma discuțiilor, fiecare tânăr s-a rugat pentru iertarea păcatelor lui și pentru tinerii din întreaga lume. După aceasta, tinerii au luat parte la o masă festivă, pregătită de surorile bisericii. Iar la sfârșit au mulțumit Domnului pentru toate binecuvântările Lui, luându-și rămas bun unii de la alții.

Dorim ca fiecare tânăr să înțeleagă și să aleagă calea Domnului, iar apoi să-L slujească pe Dumnezeu până în veșnicie. Amin.

Tabita Vaida

Viața monahală din Banat

Banatul, străveche vatră a spiritualității românești, a cunoscut de-a lungul timpului numeroase forme de organizare monastică, cea mai veche mănăstire atestată documentar fiind „Sfântul Ioan Botezătorul” de la Morisena – Cenadul de azi. În timp, datorită vitregiilor istorice, ortodocșii români au trebuit să se lipsească de multe mănăstiri construite. Unele dintre acestea astăzi, fie nu mai există, fie au devenit biserici parohiale, cum este și cazul *mănăstirii de la Partoș*. Mănăstirea aceasta a devenit celebră datorită viețuirii aici, o vreme, a Sfântului Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș, fost mitropolit al Banatului între anii 1650–1653. Aici se mai păstrează piatra de mormânt și icoana sfântului datată de la 1782. Azi, moaștele Sfântului Iosif se află în catedrala mitropolitană din Timișoara.

La ora actuală în cuprinsul Arhiepiscopiei Timișoarei funcționează un număr de patru mănăstiri și trei schituri.

Mănăstirea Timișeni (comuna Șag) – a fost la început metoc al mănăstirii de la Partoș. I s-au construit clădiri pentru obștea de maici, iar în 1968 a fost adusă aici una din cele două biserici ale parohiei Gherman. Biserica nouă a fost târnosită în anul 1972 de către ÎPS Mitropolit Nicolae. În prezent, mănăstirea are un număr de 40 de viețuitoare și sunt proiectate a se construi noi dependințe.

Mănăstirea „Izvorul lui Miron” – Românești – este ctitoria primului Patriarh al României, Miron Cristea, de pe vremea când era episcop al Caransebeșului. Biserica mănăstirii datează din anul 1929, sfințirea făcându-se în 1931. La praznicul hramului (Sfântul Ilie Tesviteanul) din 20 iulie 1991 s-a făcut resfințirea bisericii după importante lucrări de restaurare. În ultimii ani, aici s-au construit clădiri noi și moderne în care sunt primiți pelerinii și totodată servesc drept locuințe ale călugărilor, în număr de aproximativ 10.

Mănăstirea Săraca (comuna Șemlacu Mic) – este cea mai veche dintre mănăstirile care funcționează la ora actuală, atestată documentar la 1270–1271. În timp, mănăstirea a suferit acțiunile de desființare a ei, nu mai puțin transformarea în „mausoleu de familie” (1803–1934). Din 1935 se reia viața monahală, îndeosebi hramul „Schimbării la Față” atrăgând anual numeroși pelerini. Este mănăstire de călugări.

Mănăstirea Cebza – este așezată în satul cu același nume din șesul bănățean, atestat ca având o puternică viață religioasă în anul 1767. Biserica de lemn a mănăstirii adăpostește obiecte de cult valoroase: cărți de slujbă, icoane și vase liturgice, toate provenind din secolele XVII–XVIII. Mănăstirea a fost reînființată de Consiliul Eparhial în anul 1997 și în prezent se fac eforturi pentru construirea unor clădiri anexe și a unei noi biserici. Hramul se sărbătorește la „Înălțarea Sfintei Cruci”, în data de 14 septembrie.

În curs de organizare sunt schiturile **Luncani, Fârdea și Pietroasa**.

Mănăstirea Săraca

Părintele Nicolae Steinhardt

„Cred, Doamne! Ajută necredinței mele”

Credința, așa cum reiese din numeroase locuri ale Sfintei Scripturi și din exegezele principalilor ei comentatori, ni se prezintă ca un mister și un paradox. Ca pe un mister și ca pe un paradox ne este înfățișat actul de credință – mai acut și mai tainic decât oriunde altundeva – în Evanghelia de la Marcu 9.

Paradoxul credinței

Fraza rostită de tatăl copilului: „Cred, Doamne! Ajută necredinței mele” (Marcu 9, 24) nu este decât un teribil paradox înzestrat cu toate speranțele insolubilității. Căci din două una: ori crezi, și atunci la ce bun să mai ceri să ți se dăruiască credința, ori nu crezi și atunci cum de îndrăznești să zici fără pic de rușine „cred”? Ce fel de credință este aceasta care este și nu este, care se afirmă dar se și recunoaște nevoită a cere ajutor? Ce joc mult prea subtil ori din cale afară de fățarnic se desfășoară aici? Nu cumva răspunsul tatălui întărește argumentarea filozofului ateist Jean-Paul Sartre care îi învinuiește pe credincioși a fi de rea credință fiindcă textul de la Marcu 9, 24 aceasta chiar vedește: incertitudinea, subrezenia, duplicitatea lăuntrică a pretinsului act de neclintită credință? Pentru Sartre și existențialiștii din școala sa, credința nu poate fi decât un limbaj confuz, auto-amăgire (auto-sugestie), vorbă lipsită de acoperire (în sensul în care aurul din depozitul băncilor de stat acoperă, garantează moneda de hârtie) sau, pur și simplu, neadevăr (inconștient ori, mai adeseori, de rea credință).

„Nu M-ai căuta dacă nu M-ai fi găsit!”

Textul evanghelic ne amintește însă nu numai de acuza lui Sartre ci și de o altă celebră spusă a filozofului, francez și el, Blaise Pascal. Acesta, precursor al existențialismului, nu ateu ci profund creștin, pune în gura Mântuitorului care se adresează necredinciosului dornic să creadă însă neizbutind să-și împlinească dorința, necutezând a face pasul hotărâtor, un răspuns cu totul neașteptat: „Nu M-ai căuta dacă nu M-ai fi găsit!” Răspuns și el teribil, paradoxal, tainic și amețitor. Să cauți ceea ce ai și găsit! Să însemne căutarea ta, strădania ta, angoasa ta nimic altceva decât dovada inutilității întregii tale frământări – ba și a orbirii tale – de vreme ce L-ai găsit pe Cel căutat! (Dar și ce bucurie: drahma era în buzunar, oaia zisă pierdută nu fusese decât o greșeală de numărătoare!) Răspuns teribil, paradoxal și tainic, totuși deopotrivă lămuritor și definitiv, punând pentru totdeauna capăt validităților ispitelor unei logici stringente. Ni se cere numai curajul de a constata că omul frământat, chinuit, obsedat de vocația credinței a devenit prin însăși starea sa căutătoare un credincios. Cine pornește spre Hristos – și cât de lungă, de întortocheată, de nesigură i se arată a fi calea – L-a și întâlnit! Oare nu, „încă de parte fiind el, l-a văzut tatăl său și i s-a făcut milă și, alergând, a căzut pe grumazul lui și l-a sărutat” (Luca 15, 20)?

Smerenie, lacrimi și rugă

Dar cripticului fundamental verset 24 trebuie să-i mai dăm un răspuns, se cuvine să-l decodăm și din punct de vedere practic. Cum depășim punctul critic, incertitudinea, acuza de rea credință, cum efectuăm saltul

de la necredință, orbecăială și tumult interior la credință, liniște și fermitate? Drumul ni-l dă (în sensul vechi al sintagmei, cel preferat de Constantin Noica: ni-l arată) același verset 24: „Și îndată, strigând, tatăl copilului a zis cu lacrimi.”

Iată cheia, iată cifrul, iată dezlegarea. Însăși inferioritatea condiției noastre omenești decăzute supune chiar și credința incertitudinii, fluctuațiilor, trecerii prin conuri de umbră. Suntem ființe osârduitoare dar și slabe, oricând predispuse a ne poticni, de nu și a pica. Fericitul Filip Neri n-a grăit oare: țin-mă Doamne de urechi că altfel te vând ca luda? Dar dacă strigăm, ca tatăl copilului demonizat, dacă într-adevăr ne rugăm cu lacrimi, altfel spus din străfundurile ființei noastre, dacă realizăm că nu suntem decât trestii firave și biete feștile fumegânde, ieșim din capcana trufiei, din chinurile incertitudinii și din labirintul paradoxelor. Strigătul însoțit de lacrimi al tatălui e mai înainte de toate un act de smerenie: el recunoaște și mărturisește ticăloșia condiției sale omenești; îngâmfarea nu-l mai oprește să ceară ajutorul interlocutorului său. Prin smerenie, lacrimi și rugă, el (și o dată cu el tot omul) trece de la starea complexă (dubioasă, apăsătoare) de credință-necredință la starea stabilă de credință.

Necesitatea harului

Ce dovedește aceasta? Că e nevoie de har. Ființa omenească nu este îndeajuns de puternică pentru a putea ieși singură din paradoxalitate, dispersiune și fluctuație. Îi este larg deschisă poarta smereniei (rugăciune + lacrimi + „strigare”); ea duce la credință, spre deosebire de ferecata poartă a marelui, tragicului Kafka.

Să ne întărim credința

Să ne străduim a ne întări mereu credința, oricât am socoti-o de nestrămutată, să o consolidăm prin rugăciune stăruitoare, prin smerenie, prin chemarea dulcelui Nume al lui Iisus, prin păstrarea în adâncul sinei noastre celei mai intime a pildei consemnate de Sfântul Evanghelist Marcu în capitolul 9 al referatului său, adevărată piatră unghiulară a creștinismului.

CONCURS

PENTRU ȘCOLARI ÎNTRE 10-18 ANI

Dragi elevi, vă invităm la un mic concurs. În următoarele patru numere ale Foi românești vom publica câte cinci întrebări, la care cele cinci răspunsuri corecte sunt ascunse în articolele numărului anterior al săptămânalului nostru. După ce ați găsit primele cinci răspunsuri, trimiteți-le la redacția noastră, iar apoi trimiteți următoarele cinci răspunsuri și tot așa până la runda a patra. Astfel vom primi de la voi 20 de răspunsuri. Termenul înaintării ultimului pachet de răspunsuri este 15 decembrie 2004.

La sfârșitul concursului vor fi trase la sorți numele câștigătorilor. Primii trei câștigători vor primi cadou câte-o „Agendă școlară 2004-2005”.

Adresa la care trebuie să trimiteți răspunsurile: Redacția „Foaia românească”, 5700 Giula, Str. Gh. Doja nr. 8. Pe plic să însemnați: „Spicuri din Foaia românească”.

„Spicuri din Foaia românească”

(I)

1. De ce este legat numele medicului și savantului român Victor Babeș de cultura românească de pe aceste meleaguri?

2. Ce a declarat fotbalistul Adrian Mutu postului de televiziune BBC?

3. Iluminatul public electric în Europa a debutat la Timișoara. În care an?

4. Când vor fi alegerile parlamentare și prezidențiale din România?

5. Cine sunt autoarele noului volum „Lecturi identitare. Români din Ungaria”, lansat la Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria?

Ce înseamnă să fii
român din Ungaria?

Una dintre probele concursului „Tezaur românesc”, organizat pentru școlile generale în care se predă limba română, a fost întocmirea unei compuneri cu titlul de mai sus. Acum vă publicăm compunerea echipei giulanilor, care s-a clasat pe locul II.

Sunt elevă în clasa a 7-a. Mama mea și-a petrecut copilăria la Micherechi. Am un frate de unsprezece ani. Amândoi suntem elevii Școlii Generale Române din orașul Giula. De mică copilă am făcut cunoștință cu limba română. Primii ani ai copilăriei mele i-am petrecut la Micherechi, unde am învățat multe poezii și cântece de la mama și bunica. Cu bunica duminica și la sărbătorile religioase Paști, Crăciun, i-au parte la slujbele bisericești. Ora de limba română este cea mai preferată oră pentru mine. La aceste ore ne îmbogățim vocabularul, avem posibilitatea de a cunoaște literatura, gramatica, cultura română. La ora de cultură și civilizație facem cunoș-

tință cu viața strămoșilor noștri, cu portul lor, cu obiceiurile din trecut. Îmi place foarte mult acele ore când confecționăm din diferite materiale aflate în jurul nostru, jucării, hiede din tulineni, păpușă din zdrențe.

Am luat parte de mai multe ori la concursul de povești, care se organizează în fiecare an la Bichișciaba. De fiecare dată am obținut rezultate frumoase. Sunt membra echipei de dansuri populare a școlii noastre, în fiecare an iau parte la festivalul „Perinița”. Mă bucur că sunt eleva școlii românești, în suflet sunt mai bogată că am posibilitatea de a cunoaște și a însuși cât mai bine limba mea maternă și cultura românească.

Emese Boda
clasa a 7-a, Giula

LIMBA NOASTRĂ

Știți să scrieți corect românește?

Exerciții și soluții gramaticale

I. Scrieți folosind unul din prefixele con-, com-, co- derivatele de la următoarele cuvinte de bază și motivați ortografia prefixelor: cetățean, bate, patrie, știință, topire, masă, proprietar, operație, locatar, lateral, beligerant, strânge, participare, pune, patimă, frate, raportor, referat.

II. Găsiți cuvintele care corespund următoarelor exprimări și motivați ortografia prefixelor folosite:

1. a trăi laolaltă, în același loc cu cineva;
2. discuție, conversație;
3. a obliga pe cineva să facă un lucru;
4. a da un caracter durabil, a stabili, a consacra;
5. a fi de acord, a încuviința;
6. a întregi, a completa;
7. bucată literară sau muzicală;
8. persoană care ia parte la luptă;
9. persoană care a efectuat o lucrare împreună cu altcineva;
10. care are o axă comună cu altă figură sau cu alt corp.

III. Formați substantive, nume de locuitori, de la următoarele substantive proprii:

a) Argeș, Bacău, Botoșani, Buhuși, Buzău, Criș, Giurgiu, Hațeg, Horezu, Jiu, Mangalia, Pașcani, Predeal, Roman, Sibiu, Sinaia, Slobozia, Tarcău, Turda, Vaslui, Zimnicea;

b) Alba-Iulia, Baia Mare, Bistrița-Năsăud, Câmpulung, Curtea de Argeș, Cernavodă, Drobeta-Turnu-Severin, Gura Humorului, Miercurea-Ciuc, Piatra-Neamț, Râmnicul Sărat, Râmnicu-Vâlcea, Sfântul Gheorghe, Sănnicolaul Mare, Târgu-Jiu, Târgu-Neamț, Turnu-Măgurele;

c) Belgrad, Berlin, Bizanț, Bruxelles, Camerun, Cipru, Costa Rica, Gabon, Genova, Kiev, Londra, Madrid, Monaco, Moscova, Peru, Texas, Togo, Zair.

IV. Subliniați varianta ortografică corectă:

Ușa s-a întredeschis/între-deschis. Era îmbujorat/inbujorat la față. Trupele au trecut la contraatac/contra-atac. Parcă i s-ar fi înecat/înecat corăbiile. I s-a aprobat reexaminarea/re-examinarea. Cerul se înnoarează/înoarează. Nu se dezice/dezice niciodată. Acțiunea de dezăpezire/dezăpezire a luat sfârșit. El este incoruptibil/incoruptibil. A reușit să-l corupă/corupă pe verișorul său.

Soluții:

zăpezire, încoruptibil, corupă.
IV. întredeschis, îmbujorat, contraatac, înecat, dezice, des-
londonez, madrițen, monegasc, moscovit, preuan (peruvian), togolez, zairez.
berlinez, bizantin, bruxellez, camerunez, cipriot, costarican, gabonez, kievean,
cean, gheorghian, sânnicolăean, târguian, târgununeșean, nemțean, turmean, (c) belgărdăean,
argheșean, cernavodăean, humoreșean, miorocăean, pietreșean, râmnicăean, vâl-
tărcăean, turdean, vasluiian, zimnicean; (b) albaulian, bismăreșean, câmpulungăean, câmpulungăean,
hurezean, iian, mangaliot, pășcănean, predelean, romașcan, sibiu, sinaian, slobozean,
gărgan, giurgiuvăean, hătegan, buzioian, crișan, guraumorului, botoșănean, buhușăean, botosănean, botosănean,
batant, coator, coaxial.
III. a) argeșean, bacăuan, botoșănean, buhușăean, buzioian, crișan, giurgiuvăean, hătegan,
hurezean, iian, mangaliot, pășcănean, predelean, romașcan, sibiu, sinaian, slobozean,
tărcăean, turdean, vasluiian, zimnicean; (b) albaulian, bismăreșean, câmpulungăean, câmpulungăean,
argheșean, cernavodăean, humoreșean, miorocăean, pietreșean, râmnicăean, vâl-
tărcăean, turdean, vasluiian, zimnicean; (c) belgărdăean, berlinez, bizantin, bruxellez, camerunez, cipriot, costarican, gabonez, kievean,
londonez, madrițen, monegasc, moscovit, preuan (peruvian), togolez, zairez.
IV. întredeschis, îmbujorat, contraatac, înecat, dezice, des-
zăpezire, încoruptibil, corupă.

Colțul preșcolarilor

Unește, cu o linie, fiecare sportiv cu obiectul pe care-l folosește.

Studentii micherecheni la Seghedin

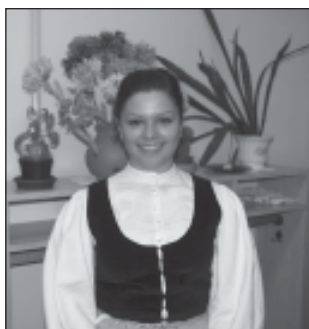
Adineaori am stat de vorbă cu niște tineri, originari din comuna Micherechi, care actualmente sunt studenți la Institutul Pedagogic „Juhász Gyula” din cadrul Universității din Seghedin. Cu Nicoleta Netea și cu Roland Ruja m-am întâlnit cu ocazia unui spectacol de la Bedeu, unde ei au evoluat cu echipa de dansuri din Micherechi. I-am întrebat despre orașul și viața studențească, ce părere au despre facultate și sistemul de învățământ și care sunt planurile de viitor. Prima dată am stat de vorbă cu Nicoleta, de la care m-am interesat de ce a ales tocmai această școală.

– Tot timpul mi-a făcut plăcere să vorbesc limba română. Am terminat Liceul „Nicolae Bălcescu” din Giula, unde am luat parte la diferite concursuri și evenimente, așa nu mi-a fost greu să decid că în viitor cu ce vreau să mă ocup. După bacalureat am dat examen de admitere la Institutul Pedagogic „Juhász Gyula” din cadrul Universității din Seghedin, la secția română-italiană, unde am și intrat.

– Cum ți se pare primul semestru la facultate?

– Îmi place foarte mult. Mă înțeleg foarte bine cu

colegii și cu profesorii noi care sunt simpatici. Cursurile sunt interesante iar învățătura merge destul de bine. Sinceră să fiu nu m-am gândit că o să mă sur-

prindă atât de mult predarea limbii române. La început, din când în când, am mai avut greutăți, dar între timp, fiindcă folosim mai des limba, am învățat expresii și forme de exprimare până acum necunoscute.

– Ce faci în timpul liber?

– Împreună cu colegele ne place mult să vizităm muzee și librării, să ne plimbăm prin oraș, să facem cumpărături, să ne uităm la vitrinele magazinelor.

– Din câte știi, în afară de literatură și gramatică te preocupă și dansurile populare românești.

– Majoritatea familiei mele a dansat, acest lucru m-a motivat și pe mine. De mică mă preocupă dansul

popular. Îmi face foarte mare plăcere să fiu într-o echipă cu o atmosferă atât de plăcută, cu care am participat la diferite programe, atât pe plan național cât și

internațional. Dansez cu Roland Ruja, care e tot o persoană stabilă a echipei de dansuri populare din Micherechi.

– Roland, Nicoleta mi-a povestit că dansează de când a fost mică. Tu de când dansezi?

– Am început să dansez la școala generală din Micherechi. La 15 ani am avut onoarea să devin membru al Echipei de păstrare a tradițiilor „Gheorghe Nistor”. Am participat la mai multe manifestări în țară și în străinătate, unde am avut numeroase succese.

– Și tu ești student la Catedra de română din Seghedin.

– După ce-am terminat Liceul „Nicolae Bălcescu”

din Giula, m-am hotărât să-mi complementez cunoștințele române nu numai în dans ci și în literatură, gramatică și în istorie. Sunt foarte mulțumit cu profeso-

rii, cu modul în care predau cursurile și seminariile. Pentru mine înseamnă foarte mult să ai profesori cu care, dacă ai nevoie, poți să discuți chiar și după ore dacă n-ai înțeles, sau chiar dacă te interesează și altceva în legătură cu un anumit material.

– Care-ți este părerea despre viața din Seghedin și ce faci în timpul liber?

– Îmi place foarte mult orașul. Am mulți cunoscuți și prieteni, cu care ne vizităm și ieșim împreună foarte des. Comunitatea e plăcută, ceea ce mă ajută la studiat. Cu colegii împreună petrecem mult timp și la bibliotecă, unde putem să citim în liniște, să ne docu-

mentăm din reviste și ziare și să răsfoim diferite cărți recomandate, de care avem nevoie.

Tiberiu Berényi este în ultimul an la secția română-educatie fizică, tot la Facultatea din Seghedin.

– Tiberiu, pentru ce ai ales aceste secții? Ce te-a îndemnat să iei această decizie?

– Am ales aceste secții pentru că tot timpul au fost mai aproape de mine. De când mă știu am vrut să devin profesor. Aș vrea să-mi dau toată știința pe care am însușit-o la facultate și în viața generației următoare.

– Care ramură din sport este mai aproape de tine?

– Cei care mă cunosc știu că nu mi-e greu să răspund: fotbalul, deoarece din 1994 sunt membru al echipei de fotbal din Micherechi. Din păcate, în acest an nu am putut fi la dispoziția echipei, din cauza unui accident grav la genunchi.

– Cu ochii spre viitor, ce-ți plănuiești?

– Primul lucru este să-mi termin studiile și să devin un profesor bun. Și nu în ultimul rând, să pot juca fotbal, să fiu membru activ al echipei din Micherechi, unde începând de la prieteni, până la conducători, mulți așteaptă să mă reîntorc.

Cristian Martin

– De ce plângi? Îl întreabă surioara pe fratele mai mare.
– Mă doare un dinte!
– Mare lucru! Dacă ar fi al meu n-aș sta nici o clipă pe gânduri. L-aș scoate imediat.

– Dacă ar fi măseaua ta, așa face și eu la fel.

– Nu știu ce să mai fac cu acest copil, toată ziua vorbește și mereu întreabă ceva, se vaită tatăl.

– Tu ești de vină! Ți-aduci aminte cât m-ai bătut la cap să-l învăț să vorbească? Acum învață-l tu să tacă!

– De unde ai învățat cuvântul acela urât, îl întreabă bunica pe nepotul său, elev în clasa I.

– De la un coleg.

– Ți dau un dolar și te rog să-l uiți.

– Bine, bunicuțo! Dar mai cunosc unul. Acesta te costă trei dolari.

Un tată își duce fiul la cabinetul medical.

– Nu ai nimic! spune medicul. Cred că ai căutat un motiv ca să nu mergi la școală!

– Nu! Cred că tata a căutat un motiv să nu meargă la birou. Azi are meci... la televizor!

Livada

de Ion Creangă

Un copil sădește-n zori

Doi meri mici,

cât doi bujori,

Trei caiși cu rădăcini,

Patru trandafiri cu spini,

Cinci gutui cu flori rotate,

Șase nuci cum sunt prin sate

Șapte peri, opt piersici cruzi,

Nouă mici și tineri duzi.

Cât numeri până la zece

Îi udăm cu apă rece,

Mari să crească, să se vadă

Cea mai tânără livadă.

ISTORIA INVENȚIILOR

Cine a inventat...

...bomboanele

Ideea gustului de dulce a fost descoperit pentru prima dată de oamenii cavernelor care mâncau miere. De-a lungul timpului, egiptenii, arabii și chinezii au preparat fructe și alune învelite în miere. În Europa, în Evul Mediu, costul ridicat al zahărului a făcut ca bomboanele să fie o delicatessă pe care și-o permiteau doar oamenii bogați. Bomboanele din zahăr topit au devenit cunoscute în secolul al XVII-lea, în Anglia și în coloniile americane. Bomboanele se obțin simplu, prin

dizolvarea zahărului în apă. Diferitele temperaturi de încălzire determină tipul de bomboane: temperaturile ridicate fac bomboanele tari, temperaturile medii fac bomboanele moi și temperaturile joase fac bomboanele care se mestecă (jeleurile). Fabricarea dulciurilor s-a dezvoltat rapid ca industrie la începutul secolului al XIX-lea prin descoperirea sucului dulce din sfeclă. Fabricarea bomboanelor tari din mentă sau dropsuri din lămâie a devenit foarte populară.

Binefaceri pentru copiii din Bedeu

La Bedeu, în ziua de 6 noiembrie s-a organizat un bal de binefacere, care a avut loc la grădinița locală. Acest eveniment, începând cu anul 1999, se organizează anual, cu scopul de a ajuta funcționarea instituțiilor românești, mai precis a grădiniței și școlii românești.

Serbarea a început cu cuvântarea festivă a doamnei Maria Kakócz, conducătoare a acestei instituții, care a început prin salutarea oaspeților de onoare, Eszenyi

Antal, primarul din Bedeu, Elena Silaghi, directoarea școlii din Bedeu, membrii Echipei de păstrare a tradițiilor „Gheorghe Nistor” din Micherechi, Patyi Zoltán, coreograful echipei, Maria Boca Cozma, directoarea Casei de Cultură din Micherechi, și, bineînțeles, a salutat și întregul public.

Programul cultural a început cu poeziile și cântecele populare ale copiilor de la grădiniță. Pe scenă au urmat tinerii din Micherechi,

a căror program a cuprins cântece populare românești, interpretate de Grigore Poiendan, și dansuri ale Echipei „Gheorghe Nistor”. Spectacolul a fost uimitor, drept dovadă fiind aplauzele furtunoase.

După cina gustoasă, seara la ora zece a început tragerea tombolei, din al cărei venit, împreună cu restul izvoarelor financiare, s-a adunat aproximativ 350.000 forinți, care și-a găsit deja locul: din acești bani se va dezvoltarea bucătăria grădiniței, se vor cumpăra covoare, cărți cu povești, jucării, numeroase lucruri care ajută dezvoltarea aptitudinii copiilor, iar o anumită sumă va fi alocată pentru finanțarea excursiilor organizate pentru copii.

După tragerea tombolei a urmat muzică și dans până-n zori, într-o atmosferă foarte plăcută.

Cristian Martin

Întâlnirea pensionarilor bihoreni la Debrețin

Octombrie a fost luna pensionarilor. În județul Bihor, Asociația Județeană a Pensionarilor a fost cea care i-a adunat la o întrunire pe cei vârstnici. De data aceasta, la Debrețin s-au întâlnit acei pensionari care au împlinit 50 de ani de căsnicie. Din Apateu a sosit Bói Elek, împreună cu soția sa. Alături de aceste perechi au fost invitați și membrii Clubului Pensionarilor din localitate, adunându-se astfel în jur de 800 de persoane. În cadrul programului cultural care a însoțit această întâlnire, și membrii Corului Pensionarilor din Apateu au prezentat cu succes un mic repertoriu.

V.J.

Universitatea din Oradea printre românii din Ungaria

(Urmare din pag. a 5-a)

Odată pentru că restanța, experiența Universității din Oradea vine să sprijine comunitatea românească în a-și păstra identitatea de limbă, de cultură, să fie mai aproape de spațiul românesc care este tradițional și este firesc pentru comunitatea română din Ungaria. Pe de altă parte, comunitatea poate să ofere universității acea materie primă care se cere prelucrată, în materie de tradiție, de limbă, de obiceiuri. Astfel, ne cunoaștem mai bine, ne respectăm mai mult și, în felul acesta, ne facem cunoscuți mai mult spre Uniunea Europeană și spre lume, în general.

După semnarea documentului de colaborare de către rectorul Universității din Oradea și președintele AȚRU, directoarea Maria Gurzău Czeglédi a vorbit despre activitatea școlii și a Cen-

trului Cultural, referindu-se totodată și la învățământul românesc din această țară. Alături de directoarea Gurzău, la întrunire au participat și directori și profesori de la școlile din Ungaria, în care se predă limba română.

În urma semnării protocolului de colaborare am stat de vorbă cu domnul Teodor Traian Maghiar, rectorul Universității din Oradea, care ne-a informat, printre altele, despre începuturile acestei colaborări.

– Avem o colaborare foarte bună cu majoritatea universităților de stat din Ungaria și cu multe altele din spațiul european și internațional. Acesta este motivul pentru care considerăm că Universitatea din Oradea, având această paletă largă de 220 specializări, poate să reprezinte un „bastion” pentru românii din

Ungaria și așteptăm să se adreseze Universității noastre pentru a-și continua studiile. Sigur că colaborarea noastră dintre Universitatea din Oradea și Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria este relativ recentă, abia s-a înfiripat, și începuturile au fost timide, prin donația a în jur de 500 de cărți. Și universitatea noastră trece printr-un proces de reforme de adaptare la învățământul european, dar pe lângă toate acestea sigur că Universitatea va acorda un sprijin Autogovernării române. Avem idei și planuri de a sprijini logistic diverse programe, sigur și printr-un fel de suport financiar, prin echipamente de tehnică de calcul etc. Ajutorul cel mai mare care cred că-l poate da Universitatea din Oradea este acela de-a sprijini pregătirea tinerilor români din Ungaria. Intenționăm să venim cu un program de burse pentru a facilita acestor tineri accesibilitatea la un învățământ modern european de calitate.

Domnul rector ne-a mai informat că relația dintre Universitate și AȚRU a început prin implicarea domnului ambasador Călin Fabian și cu ajutorul dânsului s-au pus bazele acordului, iar implicarea ulterioară a președintelui AȚRU, a dus la cristalizarea acordului de colaborare.

Rita Pățaș

NOUĂ APARIȚIE

Consiliul Județean Bichiș a publicat, recent, o lucrare cu titlul „Scriori din județul Békés”, cu prilejul aderării Ungariei la Uniunea Europeană. Scrierile autorului Banner Zoltán, istoric de artă și profesor, originar din Cluj, cuprinde

materialul ilustrativ... Editarea lucrării a avut loc în preajma celui mai important moment, poate, din istoria

și naturale, agricultura și industria județului. În cuvântul de introducere, președintele Consiliului Județean, Varga Zoltán, scrie următoarele: „Scrierea...e mai mult decât un instantaneu fotografic și e mai puțin decât o analiză profundă, e mai degra-

bă, o imagine de ansamblu... Epistolele prin care scriitorul prezintă județul Bichiș au fost îmbogățite de specialiști cu date și imagini indispensabile, textul a fost revizuit cu bune intenții, redactorii au pus în pagini cu profesionalism

materialul ilustrativ... Editarea lucrării a avut loc în preajma celui mai important moment, poate, din istoria Ungariei secolului douăzeci și unu: aderarea la Uniunea Europeană.” Traducerea în limba română a publicației a fost făcută de profesoara Mihaela Bucin, de la Catedra de Română a Universității din Seghedin.

R. Pățaș

A început Postul Crăciunului

ESTE O PERIOADĂ DE BUCURIE

Postul Crăciunului este diferit ca formă de celelalte posturi din timpul anului. Diferența constă în „bucuria” acestui post. Credincioșii se pregătesc spiritual și trupește pentru Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos. Postul începe pe 15 noiembrie și durează 40 de zile, până la Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Acest post ține 40 de zile deoarece în tradiția bisericească el simbolizează postul Prorocului Moise, întins pe perioada de 40 de zile, precum și postul Patriarhilor din Vechiul Testament. Ei îl așteptau pe Mesia cu smerenie și rugăciune, postind tot 40 de zile. Postul Crăciunului este unul în care dezlegările la pește, vin și untdelemn se regăsesc mai des decât în celelalte posturi.

SLUJBELE AU UN TIPIC SPECIAL

Toate slujbele din post au un tipic special, Vecerniile, Utreniile. În majoritatea mănăstirilor, bisericilor, catedralelor se săvârșește în timpul Postului Crăciunului Sfânta Liturghie în fiecare zi, fiind vorba de Sfânta Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur. Toate zilele de post sunt importante, dar, în mod deosebit, cea care cuprinde atât din punctul de vedere al slujbelor, cât și din punct de vedere al tipicului bisericesc, cea mai „aspră” este totuși ziua de 24 decembrie, Ajunul Crăciunului. Zilele de dezlegare la pește în timpul

Postului Nașterii Mântuitorului, care apar în Calendarul Ortodox pe 2004 al Bisericii Ortodoxe Române, sunt următoarele: 21 noiembrie – Intrarea în Biserică a Maicii Domnului, 23 noiembrie – Cuviosul Antonie de la Lezeru-Vâlcea, 27 noiembrie, 28 noiembrie, 30 noiembrie – Sfântul Apostol Andrei, 4 decembrie – Sfânta Mare Mucenică Varvara, 5 decembrie – Sfântul Sava cel Sfințit, 6 decembrie – Sfântul Ierarh Nicolae, 11 decembrie, 12 decembrie – Sfântul Ierarh Spiridon, 18 decembrie – Sfântul Daniil Sihastrul, 19 decembrie.

❖ AJUNUL ESTE ULTIMA ZI DE POST

24 decembrie, Ajunul Crăciunului, este zi de post negru. În această ultimă zi a Postului Nașterii Mântuitorului

Iisus Hristos se săvârșește Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare. Seara, în biserici și mănăstiri se fac toate slujbele, cu ceasurile, pentru Nașterea Mântuitorului. În tradiția veche bisericească, la Ierusalim, slujba aceasta durează întreaga noapte. La noi, tradiția a făcut ca Sfânta Liturghie să se săvârșească în dimineața de Crăciun, în mod obișnuit.

Reguli de ținut minte

DEZLEGARE LA PEȘTE. Dezlegarea este un pogorământ pentru îndulcirea postului, dar are și sensul că este un post diferit, unul de bucurie. Pe întreg cuprinsul postului, până la

19 decembrie, în fiecare sâmbătă și duminică este dezlegare la pește, vin și untdelemn. Sfinții Părinți au considerat peștele ca fiind jertfa de bucurie. De asemenea, peștele a fost socotit simbolul creștinilor și datorită denumirii sale în limba greacă: IHTIS. Acest cuvânt dezlegat înseamnă: Iisus Hristos Teu Ios Sotir, adică Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul.

❖ **DEZLEGARE LA VIN.** Vinul simbolizează sângele Domnului. Mântuitorul și-a vărsat sângele pentru mântuirea oamenilor. Un alt înțeles al vinului se leagă de viață. Împreună cu pâinea, vinul semnifică viața.

❖ **DEZLEGARE LA ULEI.** „Restricțiile de ulei sunt pen-

tru cei ce sunt «îmbunătățiți»: călugări, cei din mănăstiri. Într-o perioadă în care oamenii merg la serviciu, la muncă, uleiul... este dezlegat pentru ei”.

❖ **40 DE ZILE.** Credincioșii pot alege să-L aștepte pe Iisus Hristos în mai multe feluri, postul să le fie mai ușor sau mai greu. Postul integral, total, constă în abținerea completă de la orice fel de mâncare și băutură pe un anumit timp. Acesta este postul ținut, timp de 40 de zile, de către Moise pe Muntele Sinai, de Sfântul Proroc Ilie și de Mântuitor, înainte de începerea activității sale mesianice în lume. În timpul acestui post se admit dezlegările. Se pot consuma pește, vin și untdelemn.

❖ **POSTUL ASPRU.** Creștinii care aleg Xirofagia, aleg să consume numai hrană uscată: pâine, fructe uscate sau semințe, legume și apă. Acest post a fost ținut de Sfântul Ioan Botezătorul în pustia Iordanului. Postul aspru a mai fost practicat de marii asceți și pustnici creștini ai lumii.

❖ **POSTUL COMUN.** În acest post este admisă consumarea mâncărilor gătite din alimente de origine vegetală. Se exclude însă orice produs de origine animală. Acest post este cel mai răspândit printre credincioși.

Rețete de post

Supă de zarzavaturi

Ingrediente: 4 morcovi, 2 cepe, 2 cartofi, un dovlecel, o varză dulce mică, 2 ardei grași, 1 ceașcă de orez sau fidea, 2 cești suc de roșii, pătrunjel, sare.

Curățăm și spălăm zarzavaturile și le punem la fiert în 3 l de apă. După ce dă în fiert punem orezul, apoi sucul de roșii. Dacă folosim fidea, o punem cu 10 minute înainte ca supa să fie gata. Potrivim de sare și putem adăuga și puțin zahăr după gust. La sfârșit presăram verdeța tocată mărunt. Din zarzavaturile rămase putem prepara o salată.

Mazăre cu ciuperci

Ingrediente: 125 g ciuperci, 1 cutie de mazăre extra-fină, 1 ceapă potrivită, sare, piper.

Curățăm și spălăm ciupercile. Taiem mărunt ceapa, pe care o călim câteva minute în puțină grăsime. Ciupercile tăiate felii, le prăjim încă 2 minute, după care adăugăm mazărea, amestecăm, dăm într-un clocot, acoperim vasul și ținem la cald până servim.

Fotodocumentar

Dansatori de pe vremuri

Vioara

I

Afișele apăruă pe pereții orașului într-o după amiază de noiembrie. Erau mici și albe, cu litere cafenii, aproape microscopice. Trecătorii se apropiau de ele ca miopii, ca să le descifreze.

Cu toată această discreție publicitară, știrea se răspândi înainte ca seara să cadă:

– Vine Enescu!

În internatul liceului unde buchiseară, în acel an depărtat, primele declinații și conjugări latinești, nu erau decât puțini care auziseră chemarea fermecată a muzicii. În afara soneriei electrice, singurul instrument muzical din întreaga clădire era o harpă. O uitase războiul într-una din încăperile cu igrasie de la subsol: incrustațiile ei de sîdef dispăruseră, și o parte din strune fuseseră prefăcute în accesorii sportive. Rămăseseră însă destule pentru ca – ciupindu-le în treacăt – puținii, al căror auz fusese miruit de Parca cu uleiurile de cinam ale armoniei, să simtă pentru câteva clipe un fior de plăcere și tulburare.

Știrea concertului dat de George Enescu deșteptă în rândurile lor un freamăt de stup răscolit. Noaptea, o dată cu pasul lunii pe coridoare, ne-am furișat câțiva în sala de meditație, spre a

Instantanee muzicale

Anecdote, aforisme,
întâmplări cu George Enescu

găsi împreună mijlocul de a merge și noi la concert.

După dezbateri îndelungate, în șoaptă și pe lună, am ajuns la concluzia că nu e cu putință să scăpăm din internat. Ecourile muzicii nu pătrunseseră încă între zidurile lui, spectacolele lumii n-aveau acolo căutare. La parter, în apartamentul directorului, străjuit de ficuși colbăiți, de-o corcitură de fox și de mirosul teribil al verzei puse la murat în buți, sforăia domnul Gavriș. Ori domnul Gavriș nu-și cruța de fel vârful ascuțit al ghetelor când judeca pe infractorii la disciplina școlară. Surâsul copiilor stârnea la el o reacție spontană și înfricoșătoare: prindea să urle ca scos din minți. Cât despre imensa risipire de astre și nebuloase a universului, deși fusese profesor de geometrie și astronomie, el nu cunoștea decât fenomenul pătrătuțului de Crai nou, printr-o practică referire la plăta lunară a lefei.

În căminul de suferință închisă, abia ghicită de părinți, am urzit în noaptea cu abur de lună – o conspirație! I-am ticluit o scrisoare

lui Enescu, prin care îl rugam să cânte și la internat, o oră măcar, pentru cei ce se sufocau între pereții lui cu fantoma muzicii în suflet.

Eu primii însărcinarea de a compune o poezioară festivă, cu care să fie întâmpinat maestrul.

II

Nici o pasiune nu s-a irosit până azi zadarnic: Enescu veni în târziu unei după-amieze, neanunțat, fără pianist, cu vioara la subsuoară, simplu și desăvârșit ca o arătare.

Domnul Gavriș se cutremură la gândul că, în auzul pensionarilor săi, va răsună glasul de pierzanie al viorii. Nu se putu însă împotrivi, căci Enescu era însoțit de primarul orașului, cu a cărui caleașcă sosise. Nu-i rămase de făcut altceva, decât să-i ordone pedelului să sune adunarea elevilor, în timp ce dânsul se instala la locul de onoare, alături de primar, în primul rând de scaune al sălii de festivități.

Eu am întins maestrului două crizanteme, smulse în pripă din grădina vecină, și i-am citit – înecat de emoție – versurile urzite în câteva nopți fără somn, și care sunau astfel:

*Rămân plecat cu fiecare sunet
De parc-aș strânge*

pietre nestemate;

Ai adunat comori

și-acum, vioară,

Le-mprăști, darnică, pe toate.

*Ai făurit, bucată cu bucată,
Cum țese pe război*

mâna dibace

*Un borangic de sunete vrăjite
Ce ne învăluie*

cu sfânta-i pace.

*Cu vremea care vine împăcați
Și resemnați în ceasul*

care trece

Ne-om ostoi arsura inimii

Cu șipotele-ți

care n-or să sece...

Mai erau câteva strofe, la fel de naive și stângace, pe care le-am uitat. N-am uitat însă sărutarea maestrului: îmi mai arde și azi pe frunte. O clipă i-am văzut ochii, adânci ca bulboanele. M-am gândit că în vinișoarele acelea delicate din albul lor, sângele se amestecă cu pulbere de stele. Aș fi ameușat, poate, dacă nu simțeam în ceafă privirile întunecate ale domnului Gavriș. M-am întors împletit în fundul sălii și m-am abandonat bucuriei de a porni, împreună cu vioara lui Enescu, spre descoperirea frumuseților nebănuite ale muzicii.

Maestrul își culcase un obraz pe lemnul viorii, cu o umbră de vis în priviri. Nimeni nu știa ce cântă. Dar melodia era os din osul doinelor noastre, pe strune jucău, cu glezne subțiri și undiri de șold, iele românești,

în vârful arcușului – fraged ca nuaia de salcâ – mocneau sunetele de fluier cu care se plimbă turmele pe tăpșanele carpatice. Muzica plutea peste capete, ca o lumină, legând sufletele tuturor într-un mănunchi.

Afară era o zi calmă de toamnă, copacii din curte cu puține frunze pe crengi, încremeniseră la ferestre.

III

Seara, domnul Gavriș coborî în sala de mese. Privirea lui zăbovi îndelung la fereastra în care se stingeau ultimele scăpărări ale asfințitului. Fără îndoială, muzica îl neliniștise. Poate că ștersese chiar praful de pe ficuși, gonise potaia în curte și aerisise apartamentul de mirosul greu al verzei murate.

Să fi răsunat în auzul lui vioara Maestrului asemenea trâmbițelor care cântaseră sub zidurile Ierihonului?

Cine putea să răspundă?

Mă gândeam, mișcat, la puterea muzicii; așteptam cu toții un cuvânt omenesc de la domnul Gavriș.

El nu se lăsă mult așteptat.

Ehei, băieți – suspină directorul, urmărind cu ochii o imagine din închipuire – să-l luați exemplu pe Enescu. Când veți purta și voi la subsuoară o avere ca a lui, atunci, abia atunci veți fi oameni cu adevărat. Primarul spunea că vioara lui valorează poate un milion, dacă nu mai mult. Asta zic și eu că-i artă! Să dobândești un instrument ca acela numai din lăutărie, iată un lucru care trebuie să vă dea de gândit.

Și, plescăind cu poftă, prinse să înfulece friptura pe care i-o adusese bucătarul.

Eu mi-am plecat, rușinat, ochii în terciul de griș ce se sleia în farfurie.

(Din „Muza veselă” de George Sbârbea, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor, 1969)

Cel mai frumos vis

În loc să se joace ca alți copii de vârsta lui, micul Enescu își făurea, în primii ani petrecuți la Liveni, câte o scripcă din strujeni și încerca să imite, cu ajutorul ei, cântatul la vioară. Când era surprins de ai săi, se ascundea rușinat după ușă: se sfia nespuns de încercările sale copilărești. Numai promisiunea unui codru de pâine cu povidlă îl făcea să iasă din ascunzătoarea lui.

Odată, în timp ce înfuleca pâinea prăjită cu un strat gros de magiun pe ea, privind de la fereastră drumul Livenilor, ce șerpuia plin de noroi prin fața casei, își închipui că el e acoperit în întregime de povidlă.

– Este unul dintre cele mai frumoase vise ale copilăriei mele – s-a destăinuit Enescu, la Paris, unuia din colegii săi de conservator.

Jorjoc!

Costache Enescu, tatăl maestrului, cânta și el la vioară: „scârțâia”, cum obișnuia să spună. În serile de toamnă se așeza, uneori, pe prispa casei de la Liveni și cânta, cu un fel de foame a sufletului, melodii născocite de el sau auzite de la alții. Sub legănarea frunzelor galbene și roșii din livadă, adierile muzicii se împrăștia dulci, ca din altă lume, până în capătul satului. Câștigase, pare-se, chiar o oarecare îndemânare în mănuierea arcușului.

Când însă i-a fost dat să-l audă pe fiul său, după lecțiile luate de la lăutarul Nicolae Chioru din Dorohoi, cântând la vioara de trei sferturi, pe care i-o cumpărase de la un negustor ieșean, conu Costache i-a spus:

– Măi, Jorjoc! De-amu scripca me trece la pod... Cântă numai tu!

Meteorologie populară (1)

Norii

În cele mai multe părți se crede că norii sunt aburi care fie ies din pământ, fie din ape, fie sunt aruncați pe nările unui balaur obosit care ridică apa din râuri și mări.

Se crede și că norii sunt o țesătură aflată în cer, la Dumnezeu, care o coboară de câte ori vrea să dea ploaie sau că norii ar fi scara pe care Dumnezeu coboară să vadă ce fac oamenii pe pământ.

Există și credința mai veche conform căreia norii sunt boii Soarelui, care cară apă la curtea sa. Iar când Soarele nu încălzește și deci nu-i vede, boii mai aruncă din apă pentru a-și ușura povara și atunci plouă.

Se crede și că norii se lasă din cer pe ape pentru a bea apă, pe care o ridică apoi cu ei, însă oamenii nu-i văd deoarece se lasă sub formă de negură ușoară.

Stăpânul norilor diferă și el în credințele populare românești. În unele zone, acesta este Dumnezeu sau Sf. Ilie, apărând de asemenea și Sf. Petru în această calitate.

pământ se numesc „nori întunecoși”, „nori negri”, „nori bivoli” sau „nori de ploaie”. Pentru că se crede că ei reprezintă răzbunarea solomonarilor, se numesc și „balauri”. De asemenea, pentru că apar ca o masă imensă, se întâlnește și denumirea de „nori grași”.

Norii mai înalți sunt numiți „nori albi” și prevestesc vreme bună, secetă sau ninsoare. Dacă sunt mai groși, va veni grindină, iar dacă sunt mai ușori, vor aduce zăpadă.

Norii cei mai înalți prevestesc vreme bună și se numesc „nori creți”, „nori mărunți”, „norii mieilor”. Aceștia sunt cunoscuți ca „oile lui Dumnezeu”.

Există și alte credințe care prevăd vremea în funcție de starea norilor:

- dacă norii au culoare trandafirie, vremea e bună;
- dacă sunt nori de Crăciun, vara va fi îmbelșugată;
- dacă norii se încrețesc, nu va ploua;
- dacă norii se lasă în jos după ploaie, se va însenina; în schimb, dacă norii fug în

re și devine un zmeu. Când iese din pădure, copacii îi fac loc să treacă. El se ridică în nori, unde stăpânește tunetul, fulgerul, ploaia și grindina. Când în cer se aud buibuituri, balaurii îl caută pe diavol pentru a-l omori.

Zmeii îi spun lui Dumnezeu să-i omoare pe oameni trimițând ploile, însă Acesta e milostiv și le spune să mai aștepte.

Se crede că ploile bune pentru pământ sunt trimise de Dumnezeu, iar cele distrugătoare, cu furtuni și grindină sunt trimise de solomonari.

În unele legende apare o ființă atotputernică numită „sorb”. Acesta bea apele, (uneori chiar le seacă) sau soarbe broaște și balauri. Astfel se explică ploile cu broaște. Asupra acestei ființe are putere Sfântul Ilie.

Alte credințe spun că Sfântul Ilie se plimbă într-un car care, pentru a nu aluneca de pe cer, are niște cuie pe roți. Aceste cuie găuresc cerul, iar apa se scurge pe pământ sub formă de ploaie. Există o multitudine de semne care prevestesc ploaia, ca și o mulțime de semnificații ale acesteia.

În legătură cu zilele săptămânii, ploaia care începe marți sau sâmbăta durează mult, cea de luni ține o săptămână, iar cea de joi două săptămâni.

Semne prevestitoare de ploaie:

- dimineața sunt nori la răsărit;
- Soarele sau Luna au împrejur un cerc strălucitor;
- Luna răsare în nori;
- pe cerul senin se vede

clar Calea Lactee (drumul lui Traian);

- Luceafărul e întunecat;
- curcubeul apare dimineața;

- vântul bate dinspre sud;
- când norii merg în sens opus vântului;

- celor care mănâncă direct din oală le va ploua la nuntă; la fel se întâmplă cu cei care nu-și hrănesc bine pisicile și cu fetele mari care stau de vorbă în pragul casei (acestora le va ploua și la înmormântare);

- dacă se înecă cineva, va fi ploaie mare;

- dacă un om se desparte foarte greu de viață, la înmormântarea sa va ploua;

- când găinile nu se culcă atunci când se înserează;

- când porcul e neliniștit, ia paie în gură și le mută de colo-colo;

- când se bat berbecii în capete;

- dacă smulgi iarba cu mâna, chemi ploaia.

În credințele populare, ploaia cu soare apare atunci când o fată mare sau o babă rămâne însărcinată. Se mai spune și că își bate dracul nevasta sau își însoară feciorii sau că se mărită strigoaiele sau se însoară țigani.

Ploile care durează mult și acoperă multe ținuturi apar când se sinucide cineva, când se face moarte de om sau când moare o strigoaică.

Când plouă prea mult, pentru a opri ploaia, se face slujbă la biserică, se trag clopotele sau se fură icoana sau toaca bisericii și se aruncă într-o fântână. De asemenea, dacă scoți o broască din

gura unui șarpe cu o nuia, cu acea nuia poți să oprești ploaia. Pentru aceasta, se mai înfige în curtea casei un topor.

Pentru a aduce ploaia, există străvechea datină a **paparudelor**. Acest ceremonial de chemare a ploii prin dans și descântece era practicat în zile de sărbătoare. În trecut era practicat în special de fete mari și flăcăi, țigănci sau copii de țigani, după 1990 fiind practică doar de copii, existând tendința de a se transforma într-un simplu joc.

Se alege o Paparudă, care se dezbracă, fiind scăldată uneori în apă și e îmbrăcată în frunze verzi, purtând și o cunună. Aceasta e dusă în cortegiu fie pe la fântânile din sat, fie pe la casele oamenilor, unde e stropită cu apă, zer sau lapte. În unele zone i se cerne făină în cap, pentru ca ploaia să fie la fel de deasă ca și făina care se scurge prin sită.

Alt ceremonial magic străvechi prin care se acționează asupra ploii este **Caloianul**. Se folosește fie pentru oprirea secetei, fie pentru aducerea timpului frumos.

Fetele tinere fabrică mai multe păpuși, cele principale dintre ele reprezentând pe Tatăl Soarelui și Muma Ploii. Se îngroapă, cu tot ceremonialul înmormântării țărănești, păpușa care reprezintă simbolul secetei sau simbolul ploilor. După una sau trei zile (în funcție de zonă), păpușa se dezgroapă, înviind simbolul contrar celui îngropat.

www.folkromania.com

În altele, stăpânul norilor e un monstru pe nume Eortan, care trăiește în peșteri pustii.

Însă credința cea mai răspândită e că solomonarii sunt cei care poruncesc norilor, mergând călare pe balauri.

Mișcarea norilor e explicată prin răsuflarea balaurului obosit și așa se poate ști în ce parte merg solomonarii. În Olt se spune că norii se mișcă fiindcă sunt atrași de munți.

În Năsăud se crede că există 2 feluri de nori, cei care se ridică de pe ape și cei care se ridică de pe păduri. Aceștia sunt certați unii cu alții și când se întâlnesc se luptă aruncând fulgere.

Norii mai apropiați de

sus, e semn de vreme rea. La fel se va întâmpla când norii aleargă pe cer.

Ploaia

În tradiția populară românească, ploaia poate fi regăsită în diverse ipostaze.

Astfel, ea este fie apa pe care Dumnezeu o aruncă pe pământ, fie apa ridicată de balauri din ape, fie sudoarea norilor sau chiar a balaurilor.

Balaurul (zmeul) e lăsat de Dumnezeu să aducă ploile pe Pământ, în funcție de cât de buni sau răi sunt oamenii.

Balaurul ploii e un șarpe care n-a mușcat pe nimeni timp de 12 ani și n-a văzut niciodată un om. Acesta crește, îi cresc aripi și picioa-

Fotbal

Presa laudă evoluția lui Contra

Presa engleză consideră că evoluția jucătorului **Cosmin Contra**, în partida pierdută, duminică, cu scorul de 1-2, în fața grupării Middlesbrough, a fost „excelentă” și „impresionantă”.

„Bryan Robson, noul antrenor al echipei West Bromwich Albion, a rezistat tentației de a face schimbări radicale în echipă, însă i-a acordat jucătorului român Cosmin Contra șansa de a-și face debutul în prima ligă engleză. A fost o decizie care a dat rezulta-

te, întrucât Contra a avut un mare rol în evoluția impresionantă a echipei sale în prima repriză a partidei”, scrie agenția Sporting Life.

Sursa citată notează că jucătorul echipei West Bromwich Albion, **Robert Earnshaw** a marcat, în partida cu Middlesbrough, golul cu numărul trei în două meciuri în campionat, „după o evoluție excelentă a lui Contra pe flancul drept”.

Cotidianul „The Daily Telegraph” informează că fotbalistul Cosmin Contra „l-a învățat și l-a driblat” pe fundașul stânga al echipei Middlesbrough, **Franck Queudrue**, iar în momentul în care s-a creat spațiu liber, jucătorul român a pătruns în terenul advers, pasându-i decisiv lui Earnshaw, care a marcat.

Site-ul „Football365.com” scrie că românul Cosmin Contra a jucat „impresionant”. „Contra și-ar fi putut face debutul în prima ligă cu un gol în minutul 21, însă șutul său puternic a fost apărut de portarul **Mark Schwarzer**”, notează site-ul citat, care amintește și de „superba” contribuție a fotbalistului român la golul lui Earnshaw.

Cotidianul „The Times” subliniază faptul că fotbalistul român are atât calități defensive, cât și ofensive. „Cosmin Contra înăntează pe teren cu atitudinea unui atacant, pe lângă atribuțiile sale defensive. (...) Contra i-a provocat lui Franck Queudrue o după-amiază toridă”, scrie „The Times”.

Împrumutat în această vară de Atletico Madrid la West Bromwich, Cosmin Contra s-a aflat, duminică trecută, la primul meci ca titular în campionatul Angliei.

Goleo VI,
mascota CM 2006

Mascota oficială a Cupei Mondiale de fotbal din 2006, care va fi organizată în Germania, se numește „Goleo VI” și a fost prezentată, recent, de doi foști campioni mondiali, brazilianul **Pele** și președintele Comitetului de Organizare al CM, **Franz Beckenbauer**.

Prezentarea lui „Goleo VI” a fost făcută în cadrul unei emisiuni de divertisment difuzate de canalul doi al postului public de televiziune german, ZDF. „Goleo VI” este un leu, la fel ca prima mascotă a Cupei Mondiale, care s-a numit World Cup Willy, la ediția din 1966, ce a avut loc în Anglia. „Goleo VI” are o minge, botezată „Pille” (denumire a balonului de fotbal populară în Germania), care poate să vorbească. FIFA a dat publicității un comunicat în care subliniază că acordă, „în condițiile actualei societăți

mediatice, o mare importanță acestei mascote, atât ca modalitate de identificare, cât și ca punte de legătură cu suporterii”.

Numele Goleo vine, potrivit CV-ului întocmit de FIFA pentru această mascotă, de la modalitatea în care un tată își încurajează fiul spunându-i „Go, Leo, Go!” („Hai, Leo, hai!”). Numărul șase a fost ales deoarece acesta a fost al șaselea candidat pentru a fi mascota turneului final din Germania.

Handbal

Pentru constănțeni s-a terminat
aventura în Europa

În săptămânile trecute s-au disputat meciurile fazei de grupă a Ligii Campionilor. Handbalul masculin din România a fost reprezentat în această prestigioasă competiție de echipa HCM Constanța care a evoluat în grupa A, în compania formațiilor Pick Szeged, Barcelona și Vardar Skopje. Elevii antrenorului **Aihan Omer**, deși au început bine competiția, nu au reușit să se califice în optimi. După un debut pierdut la limita la Seghedin, „marinarii” au obținut o victorie senzațională contra echipei Barcelona, favorita grupei. A urmat însă un impas.

Campioana en-titre a României a pierdut de trei ori, ceea ce a rezultat modificarea obiectivelor. Deja cu două săptămâni în urmă, după înfrângerea de la Barcelona, președintele clubului, **Nicușor Constantinescu**, a declarat că formația sa a pierdut calificarea în optimi și n-are decât să spere în obținerea locului trei, care îi asigură prezența în Cupa EHF. Când oficialul echipei a făcut această declarație, Constanța avea încă două partide de disputat, cu Seghedin (acasă) și cu Vardar (în deplasare). Meciul de acasă, contra ungurilor, s-a terminat cu victoria handbaliștilor din orașul de pe Tisa, iar în ultima etapă constănțenii au remizat în Macedonia. Scorul final de 22-22 din Skopje, de la sfârșitul săptămânii trecute, înseamnă că pentru constănțeni aici se termină aventura în Europa.

De altfel, apreciind evoluția echipei, ziarele de specialitate din România au subliniat că echipa română are doar trei-patru jucători care pot face față Ligii Campionilor.

A. Bauer

Clasamentul Grupei A:

1. Pick Szeged	9 puncte
2. Barcelona	8 puncte
3. Vardar	4 puncte
4. Constanța	3 puncte

Gimnastică

Repararea unei nedreptăți de la Atena

Gimnastul român **Marius Urzică** a primit medalia de aur, la începutul acestei săptămâni, în cadrul Adunării Generale a COR, în semn de prețuire pentru evoluțiile bune la Jocurile Olimpice de la Sydney și Atena.

Ion Țiriac a declarat, înainte de a-i înmâna medalia gimnastului: „Îi înmânăm ceea ce credem noi că

merită, dar nu a câștigat la Atena”. De precizat că medalia, de dimensiunile celei olimpice, este în totalitate din aur, nu suflată. Pe fața ei este gravată imaginea unui gimnast executând un exercițiu la cal cu mânere. După ce a primit această distincție, **Marius Urzică** s-a declarat extrem de emoționat și a menționat că ar fi vrut să o câști-

ge pe drept, în urma exercițiului foarte bun efectuat la Atena. El a mulțumit tuturor celor care au fost alături de el și îl susțin în continuare în activitatea sportivă. Gimnastul a declarat că rezultatele sale au fost o consecință a muncii depuse de-a lungul întregii cariere. „Nu am fost un mare talent, dar am muncit mult. Uneori am simțit că românii sunt dezavantajați”, a spus Urzică. Gimnastul a precizat că încă nu a luat o hotărâre cu privire la o viitoare participare a sa la JO de la Beijing, din 2008. „Beijing este prea departe. Nu promit nimic și aștept să văd dacă mă pot adapta noului cod de punctaj și abia apoi voi lua o decizie”, a adăugat Urzică.

Ultimele rezultate
ale echipelor
noastre de fotbal

Campionatul NB II	
Kazinczbarcika-Giula	anulat
Campionatul NB III	
Örkény-Bátania	2-1
Campionatul județean, Bichiș, div. I	
M.bánhegyes-Micherechi	1-1
Campionatul județean, Bichiș, div. II	
Telegerendás-Aletea	3-1

Următoarele
meciuri

21 noiembrie (duminică)

Giula-Baktalórántháza	13.00
Micherechi-Mezőberény	13.00
Aletea-Kunágota	13.00

ROMÂNIA

Luni 22 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.35 Info electoral 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Surprize, surprize... (R) 11.30 Telesciclopedia (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Pro Patria 14.30 Kronika 15.55 Sănătate pentru toți! 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Info electoral 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Iartă-mă! 20.00 Noi și cărțile 20.30 Golden Drum – Festivalul de publicitate de la Portoroz (II) 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Nocturne 23.30 Film. Cea mai bună speranță feminină 1.10 Jurnalul TVR 2.10 Film (R) Lovitură mortală 4.00 Sănătate pentru toți! (R) 4.55 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Marți 23 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.35 Info electoral 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanzpremiera 9.10 Serial (R) Profu' 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 Tezaur folcloric (R) 12.05 Spectacolul lumii (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Alege viața! 14.30 Cultura eco 15.00 Kronika 15.55 TVR în direct 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Info electoral 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Dreptate la Red Rock 20.45 Avanzpremiera 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Film. Secretul cenușii 0.05 Cinci minute de cultură 0.10 Serial. Profu' 1.00 Jurnalul TVR 2.00 Film (R) Cea mai bună speranță feminină 3.40 Cultura eco (R) 4.20 Alege viața! (R) 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Miercuri 24 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.35 Info electoral 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanzpremiera 9.10 Serial (R) Profu' 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 O vedetă... populară (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 Oameni ca noi 14.30 ...Sed Lex! 15.00 Conviețuiri. Magazin pentru alte naționalități 15.55 TVR în direct 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Info electoral 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Negociațoarea 20.45 Avanzpremiera 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Film. Magazinul cu iluzii 0.05 Cinci minute de cultură 0.15 Serial. Profu' 1.05 Jurnalul TVR 2.05 Film (R) Secretul cenușii 3.35 ...Sed Lex! (R) 4.05 Corect! (R) 4.10 Clubul de comedie (R) 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Joi 25 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.35 Info electoral 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanzpremiera 9.10 Serial (R) Profu' 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.50 Euro-dispecer 10.55 Mălaie... cu 5 stele (R) 11.50 Clubul de comedie (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Dincolo de hartă (R) 14.30 Akzente 15.55 TVR în direct 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Info electoral 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Fotbal: București-Besiktaş 21.15 Garatant 100% 22.15 Jurnalul TVR 22.45 Film. Mata Hari 0.35 Cinci minute de cultură 0.45 Serial. Profu' 1.35 Jurnalul TVR (R) 2.35 Film (R) Magazinul cu iluzii 4.10 Spectacolul lumii (R) 4.40 Avanzpremiera 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Vineri 26 noiembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.35 Info electoral 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate (R) 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanzpremiera 9.10 Serial (R) Profu' 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 Garatant 100% (R) 12.00 Caravana premierelor (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Spectacolul lumii 14.30 România politică 15.00 Ex Libris 16.00 Clic! 17.00 Interes general 17.50 Info electoral 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Stele...de 5 stele 20.00 Serial. CSI-Crime și investigații 21.00 Documentar 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Filme șoc și filme șic 0.30 Cinci minute de cultură 0.40 Serial. Profu' 1.30 Jurnalul TVR 2.30 Film. Dumnezeu e mare, eu sunt mititică 4.10 Garatant 100% (R) 5.05 Serial. Destine secrete.

Sâmbătă 27 noiembrie

6.00 Ceasul deșteptător 7.20 Teleshopping 7.30 Desene animate 8.30 Jurnalul TVR 8.45 Serial. Felicity 9.30 Teleshopping 9.45 Agenția 2 fără un sfert 10.00 Cartea TvRecorderilor 11.00 Caravana premierelor 11.30 Spectacolul lumii 12.00 Gala Ivan Patzaichin 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Lumea-n care trăim 14.15 Avanzpremiera 14.30 O vedetă...populară 16.00 Dincolo de hartă 16.30 Ora Olimpiada 17.00 Telesciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Surprize, surprize... 20.10 Avanzpremiera 20.20 Surprize, surprize... 21.10 Avanzpremiera 21.20 Surprize, surprize... 22.00 Jurnalul TVR 22.15 Taverna 23.45 Film. Tentăția 1.30 Jurnalul TVR (R) 2.30 Film. Euro-Mix 4.30 Corect! (R) 4.35 Serial. Destine secrete 5.25 Teleshopping.

Duminică 28 noiembrie

6.00 Universal credinței 7.30 Desene animate 8.30 Jurnalul TVR 8.45 Debut 50 plus 9.45 Orizont 2007. Eu și Europa 10.45 Ulița spre Europa 11.00 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Supermarket de divertisment 14.45 Tezaur folcloric 16.00 Fotbal: Poli Timișoara-Steaua; în pauză: Tragerile Loto 6/49 și noroc 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Minutul 91. 20.00 Talk Show 22.00 Jurnalul TVR 22.15 Secretul din nisipuri 0.05 Serial (R) Counterstrike sau jocul puterii 0.50 Cinci minute de cultură 1.00 Jurnalul TVR (R) 2.00 Film (R) Tentăția 3.40 Dincolo de hartă (R) 4.10 Avanzpremiera 4.20 Universal credinței (R)

TVR

Luni 22 noiembrie

6.00 Serial (R) Vânt și nor 6.50 Teleshopping 7.20 Buburuze și alte găze (R) 7.45 Arca lui Noe (R) 8.15 Atlas (R) 8.45 Serial (R) Farmece 9.30 Cinci minute de cultură 9.45 Amfitrion diplomatic (R) 10.45 Atenție, se cântă! (R) 11.45 Serial (R) Intoarcere în Paradis 12.30 Cinci minute de cultură 12.45 Info electoral 13.00 Teleshopping 14.00 Împreună în Europa 15.00 Alege și votează! 15.30 Desene animate 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Thailanda, țara zămbetului 16.30 Fotbal în sală 18.00 Serial. Rebelii 19.00 Serial. Sabrina 19.30 Serial. Maria Bonita 20.25 Euro-dispecer 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Info electoral 21.30 Serial. Dragul de Raymond 22.00 Elector 2004 22.30 Serial. Districtul 23.20 Cinci minute de cultură 23.35 Thailanda, țara zămbetului (R) 23.50 Serial (R) Dragul de Raymond 0.20 Film (R) Impromptu 2.15 Cinci minute de cultură 2.30 Jurnalul Euronews pentru România (R) 2.45 Serial (R) Maria Bonita 3.35 Serial (R) Districtul 4.30 Expres TVR 5.00 Serial (R) Sabrina 5.30 Jurnalul TVR (R).

Marți 23 noiembrie

6.00 Serial. Rebelii 6.50 Teleshopping 7.20 Desene animate (R) 7.45 Prim plan (R) 8.15 Tonomatul DP2 9.30 Cinci minute de cultură 9.45 Televiziunea, dragostea mea (R) 10.45 Cronica unei veri (R) 11.15 La pândă (R) 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Cinci minute de cultură 12.45 Info electoral 13.00 Teleshopping 14.00 Împreună în Europa 15.00 Documentar 15.30 Desene animate 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Vedete... și vedeți! 17.00 Zestrea românilor 17.30 Mărturie 18.00 Tenis de masă 19.30 Serial. Maria Bonita 20.25 Euro-dispecer 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Info electoral 21.30 Serial. Dragul de Raymond 22.00 Elector 2004 22.30 Serial. Stargate 23.20 Cinci minute de cultură 23.35 Vedete... și vedeți! (R) 0.20 Serial (R) Dragul de Raymond 0.50 Film. Prieteni în vacanță 2.30 Jurnalul Euronews pentru România (R) 2.45 Serial (R) Maria Bonita 3.35 Serial (R) Star Gate 4.30 Expres TV 5.00 Documentar (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Miercuri 24 noiembrie

6.00 Serial. Rebelii 6.50 Teleshopping 7.20 Desene animate (R) 7.45 Top sport (R) 8.15 Tonomatul DP2 9.30 Cinci minute de cultură 9.45 Coolmea distracției (R) 10.45 D'ale lu' Mitică (R) 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Cinci minute de cultură 12.45 Info electoral 13.00 Teleshopping 14.00 Împreună în Europa 15.00 Alege și votează! 15.30 Volei 17.00 Forum 18.00 Serial. Rebelii 19.00 Serial. Sabrina 19.30 Serial. Maria Bonita 20.25 Euro-dispecer 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Info electoral 21.30 Serial. Dragul de Raymond 22.00 Serial. Colectionarul de suflute 22.50 Cinci minute de cultură 23.10 Vedete... și vedeți! (R) 23.50 Serial (R) Dragul de Raymond 0.20 Film. Înscenarea 2.00 Medalion de interpret (R) 2.30 Jurnalul Euronews pentru România (R) 2.45 Serial (R) Maria Bonita 3.40 Serial (R) Colectionarul de suflute 4.30 Expres TV 5.00 Serial (R) Sabrina 5.30 Jurnalul TVR (R).

Joi 25 noiembrie

6.00 Serial. Rebelii 6.50 Teleshopping 7.20 Steluțe pentru Europa (R) 7.45 Auto Club (R) 8.15 Tonomatul DP2 9.30 Cinci minute de cultură 9.45 Ciucurencu – poezia culorii 10.45 Mărturie (R) 11.15 Zestrea Românilor (R) 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Cinci minute de cultură 12.45 Info electoral 13.00 Teleshopping 14.00 Împreună în Europa 15.00 Lecția de privat 15.30 Desene animate 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Vedete... și vedeți! 17.00 Forum 18.00 Serial. Rebelii 19.00 Serial. Sabrina 19.30 Serial. Maria Bonita 20.25 Euro-dispecer 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Info electoral 21.30 Serial. Dragul de Raymond 22.00 Serial. Amazon 22.50 Cinci minute de cultură 23.05 Lecția de privat (R) 23.35 Vedete... și vedeți! (R) 0.20 Serial (R) Dragul de Raymond 0.50 Film. Zile grele 2.30 Jurnalul Euronews pentru România (R) 2.45 Serial (R) Maria Bonita 3.40 Serial (R) Amazon 4.30 Expres TV 5.00 Serial (R) Sabrina 5.30 Jurnalul TVR (R).

Vineri 26 noiembrie

6.00 Serial. Rebelii 6.50 Teleshopping 7.20 Desene animate (R) 7.45 Două roți (R) 8.15 Tonomatul DP2 9.30 Cinci minute de cultură 9.45 Via Sacra (R) 10.45 Casa mea (R) 11.15 Pescar hoinar (R) 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Cinci minute de cultură 12.45 Info electoral 13.00 Teleshopping 14.00 Împreună, în Europa 15.00 Alege și votează! 15.30 Desene animate 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Vedete... și vedeți! 17.00 Auto Club 17.30 Prim plan 18.00 Serial. Rebelii 19.00 Serial. Sabrina 19.30 Serial. Maria Bonita 20.25 Euro-dispecer 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Info electoral 21.30 Serial. Dragul de Raymond 22.00 D'ale lu' Mitică 23.00 Cinci minute de cultură 23.15 Serial. Pasărea Spin 0.10 Film. Zile grele 1.55 D'ale lu' Mitică 2.50 Serial (R) Maria Bonita 3.40 Serial (R) Pasărea Spin 4.30 Expres TV 5.00 Serial (R) Sabrina 5.30 Jurnalul TVR (R).

Sâmbătă 27 noiembrie

6.00 Serial. Rebelii 7.00 Teleshopping 7.30 La pândă 8.00 Universal cunoașterii 9.00 Cronica unei veri 9.30 Buburuze și alte găze 10.00 Steluțe pentru Europa 10.30 Europa pur și simplu 11.30 Top sport 12.00 Serial. Vizitatorul 13.00 Fotbal 15.00 Gura lumii 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Capodopere în colecțiile Cehe 16.30 Averi fabuloase 17.00 Amfitrion diplomatic 18.00 Televiziunea, dragostea mea 19.00 Rugby: Anglia-Australia 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Ora de arte 22.00 Film. Chipul morții 23.45 Serial. Pericol din spațiu 0.40 Fotbal (R) 2.20 Capodopere în colecțiile cehe (R) 2.35 Gura lumii (R) 3.30 Universal cunoașterii (R) 4.30 Expres TV 5.00 Averi fabuloase (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Duminică 28 noiembrie

6.00 Monumentele de pe Acropole 7.00 Teleshopping 7.30 Medalion de interpret 8.00 Fermă 9.00 Pescar hoinar 9.30 Arca lui Noe 10.00 H... ora prichindeilor 11.00 Casa mea 11.30 Două roți 12.00 Televizor 13.00 Serial. Vânt și nor 13.55 Acum este... MAXIMA 14.00 Serial. Lumea de aproape 15.15 Serial. Aventurile lui Sindbad 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Serial. Întoarcere în Paradis 17.10 Serial. Farmece 18.00 Atenție, se cântă! 19.00 Serial. Sabrina 19.30 Piersic Show 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Film. Băieții noștri 22.40 Gimnastică Cupa Mondială 23.40 Remix 0.40 Film (R) Chipul morții 2.15 Serial (R) Aventurile lui Sindbad 3.00 Piersic Show (R) 4.00 Medalion de interpret (R) 4.30 Expres TV 5.00 Serial (R) Sabrina 5.30 Jurnalul TVR (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

22 NOIEMBRIE, LUNI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

23 NOIEMBRIE, MARȚI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

24 NOIEMBRIE, MIERCURI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanzpremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

25 NOIEMBRIE, JOI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

26 NOIEMBRIE, VINERI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avanzpremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

27 NOIEMBRIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” – magazin radiofonic eurorregional 15.58: Încheiere

28 NOIEMBRIE, DUMINICĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afara de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

24 noiembrie 2004 (mtv ora 13.35)
Reluare: 26 noiembrie 2004 (m2 ora 14.30)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în Limba Română a Televiziunii Maghiare se va ocupa cu scăderea drastică a numărului românilor din Județul Bichiș. Nu demult au apărut datele mai mult decât îngrijorătoare ale Oficiului Central de Statistică, conform cărora, dintre toate naționalitățile din județ, numai românii au scăzut la număr.

Realizator: Ștefan Crâsta

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 22 noiembrie 2004

16.00–16.55 Teleaudiența 16.55–17.00 Vorbiți corect 17.00–17.30 Universal culturii 17.30–18.00 Știri regionale.

Marți, 23 noiembrie 2004

16.00–16.30 Cronica germană (emisiune în limba germană) 16.30–17.30 De la om la om (magazin de actualitate socio-economică) 17.30–18.00 Știri regionale.

Miercuri, 24 noiembrie 2004

16.00–16.30 Panoramic sud-vest (emisiune în limba maghiară) 16.30–17.00 Viața la țară 17.00–17.50 FORUM – Campanie Electorală 17.50–18.00 Știri regionale.

Joi, 25 noiembrie 2004

16.00–16.30 Clubul de vineri 16.30–17.30 Cu noi în familie (magazinul familiei) 17.30–18.00 Știri regionale.

Vineri, 26 noiembrie 2004

16.00–16.30 Clubul de vineri 16.30–17.30 Cu noi în familie (magazinul familiei) 17.30–18.00 Știri regionale.

Sâmbătă, 27 noiembrie 2004

16.00–16.15 Magazin științific 16.15–16.30 Zona IT 16.30–17.30 În prelungiri 17.30–17.45 Știri regionale 17.45–18.00 Jurnalul copiilor.

Duminică, 28 noiembrie 2004

16.00–17.15 Cântecul de acasă 17.15–17.45 Magazin duminical 17.45–18.00 Dialog spiritual.

Sponsori ai săptămânalului „Foaia românească”

Ministerul Patrimoniului Cultural Național, Fondul Cultural Național, Ungaria

Departamentul pentru
Românii de Pretutindeni,
Guvernul României

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rri.ro

Magazin
de calculatoare
și service

Giula, str. Vásárhelyi Pál nr. 4

(Lângă autogară)

Tel./Fax:06-66/462-472

E-mail:

computer.store@mail.globonet.hu

Așteptăm cu drag pe toți cei interesați.

Deschis: luni–vineri 9.00–17.00

sâmbătă 9.00–12.00

După 40 de ani

Într-o zi, luând în mână tabloul absolvenților din 1964 de la Liceul „N. Bălcescu”, cu cei 27 de colegi de clasă, m-a cuprins un sentiment de melancolie gândindu-mă la colegi, profesori și la diriginta noastră Ecaterina Tiritean.

În iunie 2004 s-au împlinit 40 de ani de la examenul nostru de bacalaureat. Această zi a fost înscrisă cu litere mari în cartea vieții noastre, am fost bucueroși și totodată triști din cauza despărțirii. Niciodată n-o să mai fim împreună ca adevărați colegi de clasă cu diriginta noastră mult cinstită și iubită. Vremurile de altădată niciodată nu se vor mai întoarce.

În anul 1960, sosind la liceu din diferite localități – Chitighaz, Giulia, Micherechi, Aletea, Bătania, Săcal, Apateu, Bedeu, Cenadul Unguresc, Bichișciaba –, am adus cu noi cultura și graiul local. A trebuit să ne dăm seama că a început o perioadă nouă, ne-am căutat locul unde să ne integrăm într-o nouă situație, o

comunitate necunoscută. Am legat prietenii la care și azi mă gândesc cu nostalgie. Cei mai mulți am fost cazați la cămin, astfel am avut posibilitatea să luăm parte și la viața culturală a liceului, am fost membri ai corului și ai echipei de volei, antrenorii noștri fiind doamna Elena Veres Kocsis și profesorul Fábíán. Am avut profesori tineri care au sosit direct de la universitate, ca Ana Crișan și Sándor Király. Cu echipa de dans am participat la turnee culturale în satele locuite de românii din Ungaria. Cu ocazia excursiilor am avut posibilitatea să cunoaștem locuri până atunci necunoscute de noi.

Am ținut să menționez toate acestea, pentru că fără diriginta noastră însoțită și răbdătoare nu s-ar fi înfăptuit. Profesoara Ecaterina Tiritean, româncă originară din Bătania, a fost diriginta clasei noastre. Cu câțiva ani înainte să ne ia pe noi sub aripile ei protectoare, a terminat studiile la Universitatea din Budapesta, devenind profesoară de română și maghiară. Nici cei 40 de ani ce au trecut nu au șters din

amintirea mea dragostea sinceră pe care ne-a transmis-o. Ne-a educat cu băgare de seamă, ca o mamă bună, fiind atentă la toate, ascultându-ne și sfătuindu-ne.

Cuvintele ei înțelepte, încurajatoare, au însemnat pentru noi sprijin sufletec. A făcut totul ca să îndrăgim și să ne îmbogățim limba maternă și cultura noastră. S-a străduit să făurească din noi o comunitate cât se poate de bună.

În timpul celor patru ani a organizat excursii de neuitat, mulți dintre noi atunci am ajuns pentru prima dată la Balaton, la Aggtelek, la Eger sau la multe muzee. Dar înainte de toate, ea a avut un simț pedagogic extraordinar, o ținută morală exemplară, dându-ne ca exemplu această atitudine.

Cu ocazia aniversării a 55 de ani de la înființarea Liceului „N. Bălcescu”, promoția 1960–64 organizează întâlnirea foștilor colegi de clasă, aniversarea a 40 de ani de la bacalaureat.

Maria Sarca Zombai
(Fotografii din arhiva autoarei)

Absolvenții promoției 1960–64

Dirigintă: Ecaterina Tiritean

Gheorghe Ardelean (Chitighaz), Maria Ardelean (Chitighaz), Dinka Atyimás (Cenadul Unguresc), Teodor Avramuț (Micherechi), Maria Borșa (Bedeu), Maria Buta (Micherechi), Florentina Cefan (Micherechi), Ioan Cioca (Micherechi), Elisabeta Erdei (Săcal), Ioan Finna (Chitighaz), Irma Gaál (Săcal), Ioan Cresta (Bătania), Gheorghe Lazăr (Giula), Ecaterina Mureșan (Bătania), Ecaterina Nedrau (Chitighaz), Maria Negru (Apateu), Elena P. Mogyoros (Bedeu), Ioan Precup (Giula), Ioan Rus (Aletea), Ana Șimonca (Chitighaz), Gheorghe Șimonca (Chitighaz), Maria Sarca (Chitighaz), Sofia Selejan (Chitighaz), Elena Taga (Săcal), Cornelia Târnovan (Bătania), Maria Tóth (Cenadul Unguresc), Elena Tiritean (Bichișciaba)

